

UCHWAŁA NR LXV/640/2024

RADY GMINY LUBIN

z dnia 22 lutego 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Lubin na lata
2024 – 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 z późn.zm.) Rada Gminy Lubin uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Strategię rozwiązywania problemów społecznych Gminy Lubin na lata 2024 – 2030, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubin.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Lubin
Norbert Grabowski

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY LUBIN
NA LATA 2024-2030

Lubin, 2023 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Podstawy prawne opracowania Strategii	6
1. Główne ramy prawne	6
2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla	8
II. Proces uspołeczniania, słownik pojęć oraz uczestnicy	15
1. Proces uspołeczniania	15
2. Słownik pojęć	15
III. Wizja, misja oraz cel strategiczny	16
IV. Charakterystyka środowiska społecznego	17
Informacje ogólne	17
Struktura ludności	18
Szkolnictwo podstawowe	18
Pomoc społeczna	19
Bezrobocie	19
V. Diagnoza Problemów Społecznych	21
1. Badania	21
2. Wnioski z Diagnozy	21
3. Rekomendacje z Diagnozy	32
4. Ocena zdolności realizacji usług społecznych	37
VI. Analiza SWOT oraz dane prospektywne	40
1. Analiza SWOT	40
2. Dane prospektywne (określenie podstaw wizji Strategii)	49
Pomoc społeczna	49
Profilaktyka rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii	50
Edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej	51
VII. Cele główne strategii, cele szczegółowe i ich realizacja	52
1. Cele główne strategii	52
2. Cele operacyjne i ich realizacja	54
VIII. Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią	64

IX. System zarządzania i aktualizacji strategii	66
Podmioty zarządzające realizacją strategii.....	66
Ramy finansowe Strategii.....	66
Instrumenty realizacji strategii	68
Monitoring i ocena wdrażania strategii	68
Załącznik nr 1 – wykaz podmiotów ekonomii społecznej	71

WSTĘP

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, każda gmina w Polsce ma obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Podstawową intencją tworzenia strategii jest wskazanie działań o charakterze planistycznym, których głównym celem jest dążenie do integracji osób (mieszkańców) i rodzin zamieszkujących daną gminę, ze szczególnym uwzględnieniem grup ryzyka.

Wskazana integracja ma w tym kontekście szerokie - społeczne znaczenie, które należy definiować jako dążenie do zespolenia i zharmonizowania mieszkańców danej społeczności lokalnej, poprzez intensyfikację ich kontaktów. Szczególną uwagę w procesie konsolidacji społecznej zwraca się na osoby, które chcą zmieniać siebie oraz swoje otoczenie, jak również osoby dotknięte różnego rodzaju dysfunkcjami.

Warto, w ślad za Diagnozą Problemów Społecznych, powtórzyć definicję pojęcia „problem społeczny” - w ujęciu R. Marisa jest to: „ogólne wzory zachowania ludzkiego lub warunków społecznych, które są postrzegane jako zagrożenia dla społeczeństwa przez znaczącą liczbę ludności, przez silne grupy, bądź przez charyzmatyczne jednostki, oraz które mogą być rozwiązane czy też którym można jakoś zaradzić”¹. Z kolei, według K. Fryszackiego, warunkiem determinującym zaistnienie problemu społecznego jest stan świadomości. Pojawiające się narastające poczucie niepokoju, zagrożenia, sprzeciwu to mechanizm identyfikowania problemów oraz nadawania im społecznego charakteru². W świetle tych definicji muszą pojawić się cztery istotne elementy, aby można było mówić

o problemie społecznym:

- problem społeczny jest zjawiskiem niepożądanym,
- wywołuje krytykę znacznej liczby ludzi,
- jest zjawiskiem możliwym do przewyciężenia,
- można go przewyciężyć przez zbiorowe działanie.

Gmina tworzy Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych przy wykorzystaniu posiadanej infrastruktury, poprzez jej rozbudowę bądź wykorzystanie infrastruktury należącej do innych podmiotów w drodze porozumień. Szczególne znaczenie ma także współpraca z podmiotami niepublicznymi, w tym organizacjami pozarządowymi.

¹ K. Fryszacki, Socjologia problemów społecznych, Warszawa 2009, s. 20.

² K. Fryszacki, Problemy społeczne [w:] Encyklopedia socjologii, tom III, Warszawa 2000, s. 205.

W rozwiązywaniu problemów społecznych najbardziej efektywna w perspektywie ostatnich lat jest nauka niezbędnych umiejętności do radzenia sobie z problemami. To właśnie ta metoda będzie podstawą realizacji celów strategicznych. U wielu osób, zwłaszcza w okresie transformacji ustrojowej i gospodarczej, następuje spiętrzenie problemów prowadzące do apatii, wycofania się, alienacji. W konsekwencji, bardzo często pożądane staje się stworzenie profesjonalnego systemu edukacji i aktywizacji obywatelskiej ze szczególnym uwzględnieniem udziału społeczeństwa w spotkaniach integracyjno- kulturalnych. Kolejnym obszarem projektowania działań rozwiązujących problemy społeczne jest pomoc społeczna oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. Część osób, mimo pomocy w wyżej wymienionych obszarach, dalej ma problemy. Przyczyną takiego stanu są najczęściej problemy związane z nadużywaniem środków psychoaktywnych (alkohol bądź narkotyki).

Wobec powyższego uznać należy, iż w polskich realiach problemami społecznymi, jakie najczęściej i najsilniej dają o sobie znać są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, bezradność opiekuńczo wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Problemy te wymagają różnego rodzaju działań oraz indywidualnego podejścia. Nie sposób jednak nie dostrzec, że część z nich może się wzajemnie przenikać i łączyć (i w rzeczywistości tak niestety jest). Priorytetem jest oczywiście przeciwdziałanie tego rodzaju zagrożeniom, ale także podejmowanie działań prowadzących do ograniczania tych problemów w miejscach gdzie one już występują. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w środowisku lokalnym powinna zatem zajmować się działaniem w obszarach:

- edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej,
- pomoc społeczna, przeciwdziałanie przemocy domowej, pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym,
- wsparcie dla rodzin w sferze opiekuńczo - wychowawczej przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

Osoba lub rodzina „z problemami”, której udzielono pomocy w tych obszarach, będzie bardziej zmotywowana do aktywności w życiu społecznym z adekwatnym poczuciem wartości, mająca świadomość współodpowiedzialności za rozwiązywanie problemów, które ją dotyczą.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. W ogólnym rozumieniu oznacza sposób osiągania

wyznaczonych celów poprzez sterowanie procesem rozwoju, integracji, polityki społecznej. Istotą strategii jest zatem dochodzenie do porozumienia społecznego, minimalizując sytuacje konfliktowe. Jest to formuła kształtowania strategii elastycznych, otwartych i dynamicznych wobec przyszłości.

Reasumując, można stwierdzić, że strategia stanowi instrument umożliwiający podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie. Zasady realizacji polityki długofalowej określają cele strategiczne i zadania związane z ich realizacją. Działania i decyzje zarówno w najbliższym okresie, jak i decyzje w dalszym okresie powinny być podejmowane na podstawie niniejszej strategii. Trzeba jednak zaznaczyć, że strategia jest dokumentem "żywym", co wynika ze zmienności oraz stopnia nasilenia poszczególnych problemów społecznych."

I. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA STRATEGII

1. Główne ramy prawne

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17. ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.). Ustawa o pomocy społecznej określa:

1. zadania w zakresie pomocy społecznej,
2. rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich przydzielania,
3. organizacje pomocy społecznej,
4. zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);

- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735, ze zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2241);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 100, ze zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2123);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2561, ze zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 571).
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2023 r., poz. 810 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1993 ze zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1335);
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2230);
- ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. z 2023 r., poz. 1429).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić

potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla

Niniejsza Strategia jest głównym narzędziem realizacji polityki społecznej i socjalnej oraz dokumentem wdrażającym politykę lokalną, a w wyniku tego dokumentem wypełniającym politykę regionalną i krajową. Poniżej przedstawiono sprzężenie niniejszego dokumentu z wybranymi dokumentami strategicznymi wyższego szczebla, włączając te, które wydaje Unia Europejska.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 jest dokumentem ukazującym główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno- gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania Państwa. Najistotniejszym zadaniem Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju jest poprawa jakości życia obywateli. W zgodzie z wykonaną diagnozą przygotowaną na potrzeby sporządzenia Długookresowej Strategii, rozwój Polski winien odbywać się w trzech strategicznych obszarach w sposób równoczesny, które to obszary zostały podzielone na osiem części:

w obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:

1. Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna.
2. Polska Cyfrowa.
3. Kapitał ludzki.
4. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko

w obszarze równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:

1. Rozwój regionalny.
2. Transport.

w obszarze efektywności i sprawności państwa:

1. Kapitał społeczny.
2. Sprawne państwo.

Narodowy Program Zdrowia 2021-2025

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (dalej jako: NPZ), jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych

nierówności w zdrowiu. Przy realizacji NPZ niezbędne jest uwzględnienie wpływu skutków zdrowotnych wywołanych przez epidemię COVID-19 na zdrowie populacji. Choroba ta przyczyniła się do największego kryzysu zdrowotnego w Rzeczypospolitej Polskiej po zakończeniu II wojny światowej. Z uwagi na jej specyfikę (niezależnie od konieczności nieustannego jej przeciwdziałania i zwalczania skutków) niezbędne jest zintensyfikowanie działań mających na celu promowanie zdrowia, ograniczanie narażenia na czynniki ryzyka chorób cywilizacyjnych. Epidemia COVID-19, nakładając się na epidemię przewlekłych chorób niezakaźnych, powoduje efekt negatywnej synergii. Tym bardziej istotna jest konieczność podjęcia kompleksowych, a także zgodnych z aktualną wiedzą naukową, interwencji w obszarze zdrowia publicznego, wszelkimi dostępnymi narzędziami.

Cele operacyjne NPZ obejmują:

1. Profilaktykę nadwagi i otyłości.
2. Profilaktykę uzależnień.
3. Promocję zdrowia psychicznego.
4. Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne.
5. Wyzwania demograficzne.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Głównym powodem opracowania, a następnie wdrożenia Narodowej Strategii Integracji Społecznej (dalej jako: NSIS) było przystąpienie Polski do realizacji drugiego z zadania Strategii Lizbońskiej UE, stawiającego na unowocześnienie europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz pokonywanie izolacji społecznej. Analizując zmiany, jakie zaszły w wyniku transformacji ustrojowej, niezwykle istotne działanie strategiczne państwa powinno stanowić tworzenie warunków kształtowania kapitału społecznego. Rozwój kapitału społecznego, w tym umiejętności do kooperacji oraz rozwiązywania problemów społecznych, obliuguje do wzrostu zaangażowania obywateli, a także wymaga takiej polityki państwa, która będzie spójna.

Marginalizowanie społeczne wynika przede wszystkim z niekorzystnych warunków ekonomicznych, dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność, choroby, uzależnienia. Realizowanie koncepcji Narodowej Strategii będzie możliwe dzięki wdrożeniu strategii i programów w kwestii integracji społecznej na poziomie lokalnym, zatem przyjęcie Strategii umożliwi realizację założeń zawartych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030

Cel główny Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 stanowi wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków, który odnosi się do zagadnień jednego z obszarów wpływających na osiągnięcie celów SOR: Kapitał ludzki i społeczny. Jest on również powiązany z realizacją działań wskazanych w poszczególnych obszarach dla wszystkich trzech celów szczegółowych Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Cel główny doprecyzowują trzy cele szczegółowe:

- 1) Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne;
- 2) Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich;
- 3) Cel szczegółowy 3: Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia solidarności społecznej

Działania przewidziane w KPRES ujęto w czterech obszarach tematycznych.

- Solidarna wspólnota lokalna. Obszar ten dotyczy współpracy podmiotów ekonomii społecznej z administracją publiczną, a w szczególności samorządową. Przewidziane w nim działania pozwolą zmienić zasady współpracy między samorządem a podmiotami ekonomii społecznej tak, aby mieszkańcy wspólnot samorządowych mieli dostęp do lepiej zaplanowanych i dopasowanych do indywidualnych potrzeb usług społecznych, świadczonych w szczególności przez podmioty działające lokalnie.
- Solidarny rynek pracy. W tym obszarze zebrane zostały działania dotyczące reintegracji społecznej i zawodowej realizowanej przez różne podmioty ekonomii społecznej (np.: CIS, KIS, wrz, ZAZ przedsiębiorstwa społeczne). Określone zostały również warunki niezbędne do uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego oraz najważniejsze instrumenty wsparcia zatrudnienia w tych podmiotach. Wszystkie te działania przyczynią się do zwiększenia szans na pracę i pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym dla osób w szczególnej sytuacji życiowej (np. bezrobotnych, niepełnosprawnych, ubogich).
- Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna. Obszar ten obejmuje działania, dzięki którym podmioty ekonomii społecznej będą mogły efektywniej konkurować z innymi przedsiębiorcami i wzmacniać swoją samodzielność. Dzięki temu bardziej stabilne będą miejsca pracy tworzone w tych podmiotach. W KPRES przewidziano m.in. dedykowane dla podmiotów ekonomii społecznej wsparcie doradcze, pożyczki,

a także działania wspierające powstawanie sieci i partnerstw.

- Solidarne społeczeństwo. W tym obszarze znalazły się działania edukacyjne i promujące ekonomię społeczną. Będą one skierowane w szczególności do osób młodych. Ponadto przewidziano także upowszechnianie wiedzy o ekonomii społecznej wśród przedstawicieli władz publicznych.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021 - 2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030

Głównym celem przyjętej polityki publicznej w perspektywie do roku 2030 jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na obszarach:

- przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałania bezdomności,
- rozwijania usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- wspierania osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej,
- wspierania integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (dalej jako: KSRR) jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dookreśla on zatem li cel szczegółowy SOR - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk

ukierunkowanych terytorialnie.

Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część szczegółowa)

Zintegrowana Strategia Umiejętności (dalej jako: ZSU) została opracowana z uwzględnieniem: wymogów wynikających z Umowy Partnerstwa, rekomendacji raportu "Strategia Umiejętności OECD: Polska" oraz założeń Nowego Europejskiego Programu na rzecz Umiejętności.

Obszary oddziaływania w ramach ZSU 2030 (część szczegółowa):

1. Umiejętności podstawowe, przekrojowe i zawodowe dzieci, młodzieży osób dorosłych.
2. Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej - kadry zarządzające.
3. Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej - kadry uczące.
4. Rozwijanie umiejętności poza edukacją formalną.
5. Rozwijanie i wykorzystanie umiejętności w miejscu pracy.
6. Doradztwo zawodowe.
7. Współpraca pracodawców z edukacją formalną i pozaformalną.
8. Planowanie uczenia się przez całe życie i potwierdzanie umiejętności.

Każdy z obszarów oddziaływania zawiera tematy i kierunki działań, a także katalog podmiotów, które będą zaangażowane w realizację strategii. ZSU stanowi ramy strategiczne polityki na rzecz rozwoju umiejętności niezbędnych do wzmocnienia kapitału społecznego, włączenia społecznego, wzrostu gospodarczego i osiągnięcia wysokiej jakości życia.

Narodowy Program Mieszkaniowy

Narodowy Program Mieszkaniowy to dokument strategiczno - programowy, który wyznacza główne kierunki realizacji polityki mieszkaniowej państwa w perspektywie do 2030 r. Program określa priorytety polityki mieszkaniowej państwa oraz podstawowe narzędzia służące rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych w Polsce. Nie koncentruje się przy tym wyłącznie na zachętach w postaci publicznego finansowania inicjatyw promieszkaniowych. Z uwagi na różnorodne wyzwania stojące przed władzami publicznymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz rozwoju zasobów mieszkaniowych, Program przewiduje rozwiązania umożliwiające zaangażowanie w cel poprawy dostępności mieszkań i warunków zamieszkiwania potencjału całego rynku mieszkaniowego, zarówno inwestorów publicznych, jak i prywatnych.

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

Wizję przyszłościowego rozwoju regionu określono w dość ogólnej, lecz adekwatnej do powszechnie ujawnianych oczekiwań formie jako: Dolny Śląsk 2030 regionem równomiernego rozwoju, regionem przyjaznym, nowoczesnym i konkurencyjnym. Jej osiągnięciu służyć będzie realizacja celu nadrzędnego, którym jest harmonijny rozwój regionu i wysoka jakość życia dolnośląskiej społeczności oraz przyporządkowanych mu pięciu celów strategicznych:

1. efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu;
2. poprawa jakości i dostępności usług publicznych;
3. wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego;
4. odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego;
5. wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.

Realizacji tychże celów strategicznych służyć zaś będą różnorodne inicjatywy ujęte w 94 przedsięwzięciach strategicznych - grupach zadań strategicznych. Skuteczna realizacja polityki rozwoju województwa dolnośląskiego wyrażona w niniejszej strategii możliwa będzie dzięki określeniu priorytetów i ich terytorialnemu ukierunkowaniu, uwzględniającemu charakter i zakres niezbędnej strategicznej interwencji oraz specyficzne wyzwania rozwojowe.

W ujęciu horyzontalnym (obejmującym całe województwo) za priorytetowe przyjęto sześć kierunków strategicznej interwencji dotyczących zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego, doskonalenia usług edukacyjnych, kształtowania postaw obywatelskich, rozwoju potencjału komunikacyjnego, wykorzystania potencjału środowiska oraz wzmocnienia rozwoju regionalnych i subregionalnych ośrodków miejskich. Ponadto uwzględniono wyraźnie terytorialne podejście wyróżniając sześć obszarów interwencji, którym dedykowane są dostosowane do nich specyficzne przedsięwzięcia strategiczne - grupy zadań strategicznych.

Jednocześnie, należy zaznaczyć, że niniejsza Strategia jest zgodna ze Strategią Rozwoju Gminy Lubin na lata 2015-2030, przyjętej uchwałą Nr XXVI/149/2015 Rady Gminy Lubin z dnia 9 grudnia 2015 r.,

II. PROCES USPOŁECZNIANIA, SŁOWNIK POJĘĆ ORAZ UCZESTNICZY

1. Proces uspołeczniania

Uspołecznienie procesu planowania strategicznego jest wymogiem Unii Europejskiej

i wiąże się w praktyce z zastosowaniem w procesie planowania co najmniej dwóch z czterech niżej podanych zasad polityki strukturalnej Unii Europejskiej:

- **programowanie** - obowiązek tworzenia długookresowych strategii i planów rozwoju na poziomie narodowym, wojewódzkim i wszędzie tam, gdzie jest to uzasadnione potrzebami lokalnymi - także na poziomie gmin i powiatów,
- **subsydiarność** - jasne określenie kompetencji władzy wykonawczej różnych szczebli i upoważnienie (na mocy stosowanych aktów prawnych) samorządów do programowania i realizacji polityki społecznej regionu,
- **partnerstwo** - statutowy obowiązek konsultowania polityki społecznej z partnerami społecznymi na każdym poziomie programowania polityki społecznej.
- **koncentracja** - wybór i ustalenie hierarchii priorytetów w ramach programów operacyjnych i systematyczne zwiększanie przydziału środków na te działania w obszarach, na których koncentrują się problemy społeczne i ekonomiczne.

W niniejszej Strategii zostały uwzględnione wszystkie 4 zasady.

2. Słownik pojęć

- WIZJA - dokąd zmierzamy, kim chcemy się stać, w imię jakich wartości działamy,
- MISJA - sens naszego istnienia i działania,
- PRIORYTETY - najważniejsze cele, pierwszoplanowa sprawa (zgodnie z nomenklaturą NSRR),

CELE (KIERUNKI STRATEGICZNE) - opisują pożądane zmiany struktury powiązań i jakości w podsystemach rozwoju,
- ZADANIA - upodmiotowiony harmonogram działań (programów, czasów).

III. WIZJA, MISJA ORAZ CEL STRATEGICZNY

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu Gminy Lubin, jaki jednostka (samorządu) oraz jej mieszkańcy (uczestnicy procesu planowania), chcieliby osiągnąć za kilka lat. Wizja określa bardzo ogólnie, dlaczego działamy, do czego dążymy, jakie chcemy osiągnąć cele, jeśli podejmiemy działania strategiczne.

Wobec powyższego, mając również na względzie przeprowadzoną Diagnozę Problemów Społecznych, a także kontynuując dotychczasowe działania (na podstawie wcześniejszej Strategii), w niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, wizja została sformułowana w następujący sposób:

Lubin - gmina dążąca do zapewnienia bezpieczeństwa i wysokiego standardu życia mieszkańców, dostosowana do bieżących potrzeb społecznych.

Misję Gminy Lubin, wobec przedstawionej wizji, a także dotychczas prowadzonych działań, należy przedstawić następująco:

Lubin - gmina bezpieczna i otwarta dla mieszkańców, która:

- zapewnia profesjonalną pomoc społeczną, efektywnie rozwiązuje problemy społeczne oraz bytowe mieszkańców, wspiera osoby potrzebujące pomocy i sprzyja ich rozwojowi;
- prowadzi aktywną i efektywną politykę prozdrowotną, zwłaszcza dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami (a także ich opiekunów);
- umożliwia i sprzyja integracji społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem integracji międzypokoleniowej.

Celem podstawowym (wyjściowym) jest opracowanie harmonijnego planu działania, spójnego z przedstawioną wizją oraz misją, uwzględniającego szczegółowy podział na priorytetowe obszary. Urzeczywistnieniem będzie wskazanie odpowiednich Celi Strategicznych i powiązanych z nimi kierunków działania.

IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO

INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Lubin³ ma 16 734 mieszkańców, z czego 49,8% stanowią kobiety, a 50,2% mężczyźni. W latach 2002-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 64,4%. Średni wiek mieszkańców wynosi 39,3 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa dolnośląskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Lubin zawarli w 2021 roku 57 małżeństw, co odpowiada 3,4 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski.

Gmina Lubin ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -9. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -0,54 na 1000 mieszkańców gminy Lubin. W 2021 roku urodziło się 149 dzieci, w tym 49,0% dziewczynek i 51,0% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,64 i jest nieznacznie większy od średniej dla województwa oraz porównywalny do współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2021 roku zarejestrowano 658 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 244 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Lubin

414. W tym samym roku 2 osoby zameldowały się z zagranicy.

62,5% mieszkańców gminy Lubin jest w wieku produkcyjnym, 20,7% w wieku przedprodukcyjnym, a 16,8% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Powierzchnia gminy wynosi 289,84 km², z czego 139,26 km² stanowią użytki rolne, natomiast 102,07 km² - lasy.

W zasobach komunalnych gminy Lubin znajdują się 62 mieszkania o łącznej powierzchni 3591 m²

³ Część danych wskazanych w podrozdziale „Informacje ogólne” pochodzi z portalu polskawliczbach.pl

STRUKTURA LUDNOŚCI

Struktura ludności zaprezentowana została w formie tabelarycznej, z podziałem na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny oraz poprodukcyjny.

GRUPA WIEKOWA	GMINA		
	OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYZNI
2021 rok			
Wiek przedprodukcyjny (0 - 18 lat)	3486	1698	1788
Wiek produkcyjny (19 - 59/64)	10181	4742	5439
Wiek poprodukcyjny (powyżej 60/65)	2782	1796	986
2022 rok			
Wiek przedprodukcyjny (0 - 18 lat)	3532	1736	1796
Wiek produkcyjny (19 - 59/64)	10322	4855	5467
Wiek poprodukcyjny (powyżej 60/65)	2880	1833	1047

Dane na dzień 31.12 2022r. - Gmina Lubin

SZKOLNICTWO PODSTAWOWE

Struktura placówek oświatowych. Brak placówek ponadpodstawowych.

Liczba placówek	2021/2022	2022/2023
Placówki wychowania przedszkolnego	1 dodatkowo: punkty przedszkolne - 8 oddziały przedszkolne - 7	1 dodatkowo: punkty przedszkolne - 6 oddziały przedszkolne - 8
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	przedszkole - 231 punkt przedszkolny - 103 oddział przedszkolny - 92	przedszkole - 233 punkt przedszkolny - 90 oddział przedszkolny - 145
Szkoły podstawowe	6	6
Uczniowie szkół podstawowych	903	896

Dane - Gmina Lubin.

POMOC SPOŁECZNA

Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.

	2021 ROK	2022ROK
LICZBA ŚWIADCZENIOBIORCÓW OTRZYMUJĄCYCH POMOC NA PODSTAWIE WYDANYCH DECVZJI	166	177
W TYM ZADANIA WŁASNE	166	177
W TYM ZADANIA ZLECONE	0	0
LICZBA RODZIN	141	154
LICZBA OSÓB W RODZINACH	243	267

Dane - GOPS Lubin.

Głównym podmiotem realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie (dalej jako: GOPS lub OPS). Szczegółowe przedstawienie danych dotyczących ilości osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej znajduje się w tabeli poniżej (strona 20).

Poza GOPS, na terenie Gminy funkcjonują:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny.

BEZROBOCIE

	2021 ROK		2022ROK	
	OGÓŁEM	KOBIETY	OGóŁt.EM	KOBIETY
BezROBOTNI	177	119	204	129
Z PRAWEM DO ZASIŁKU	23	17	24	21

Dane - Gmina Lubin.

Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.

	LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH	LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH	% OGÓŁU MIESZKAŃCÓW	LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH	LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH	% OGÓŁU MIESZKAŃCÓW
	2021 rok			2022 rok		
UBÓSTWO	85	149	0,91%	97	163	0,98%
SIEROCTWO	1	1	0,006%	0	0	0
OCHRONA MACIERZYŃSTWA	2	9	0,05%	1	9	0,05%
BEZDOMNOŚĆ	6	6	0,036%	8	8	0,05%
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	71	87	0,53%	69	97	0,58%
BEZRADNOŚĆ	26	84	0,51%	20	63	0,38%
DŁUGOTRWAŁA CHOROBA	67	96	0,58%	55	78	0,47%
ALKOHOLIZM	31	45	0,27%	28	43	0,26%
NARKOMANIA	2	2	0,012%	4	7	0,04%
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	0	0	0	0	0	0

V. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Badania

Na terenie gminy, w 2023, przeprowadzono badania diagnozujące problemy społeczne, których efektem jest Diagnoza Problemów Społecznych. Celem podjętych badań była analiza wybranych problemów społecznych, występujących na terenie gminy Lubin. Badany obszar dotyczył przede wszystkim takich problemów jak: uzależnienia (alkoholowe, nikotynowe, behawioralne oraz chemiczne), przemoc, wykluczenie społeczne, problemy seniorów oraz młodzieży.

Zróżnicowany dobór próby, umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. W badaniu łącznie udział wzięło 390 osób (103 dorosłych mieszkańców, 279 uczniów, a także 8 przedstawicieli instytucji pomocowych).

Z uwagi na obszerny charakter dokumentu Diagnozy, w dalszej części niniejszego Rozdziału przedstawiono jedynie wnioski oraz rekomendacje, zawarte w opracowanej Diagnozie Problemów Społecznych

2. Wnioski z Diagnozy

Badania wśród mieszkańców

Problem uzależnień od alkoholu

Przedłużająca się sytuacja epidemiczna oraz niepewna sytuacja polityczna wraz z konsekwencjami społecznymi takimi jak: zmienna sytuacja gospodarcza kraju, izolacja społeczna, zmniejszone poczucie bezpieczeństwa może wpływać na pogłębianie się problemu uzależnienia od alkoholu.

Problem uzależnień alkoholowych wśród ankietowanych mieszkańców nie przybiera jednak dużych rozmiarów. Z deklaracji ankietowanych wynika, iż po alkohol sięga 79,61% osób, jednak większość z nich pije kilka razy w roku (35,92%). Z problemem uzależnień od alkoholu mogą zmagać się osoby, które sięgają po niego kilka razy w tygodniu (4,85%) oraz codziennie (4,85%). Nie jest to duża grupa badanych.

Charakteryzując grupę osób, które są zagrożone problemem uzależnień alkoholowych (tj. spożywają alkohol częściej niż raz w tygodniu), można zauważyć, iż są to głównie mężczyźni (10,2% z nich pije codziennie, a 6,12% **kilka** razy w tygodniu).

Wśród ankietowanych, którzy w ogóle nie spożywają alkoholu, większość z nich (80,95%) nie stosuje również zachowań przemocowych. Można więc wysnuć wniosek, że istnieje pewna

zależność między niepicciem alkoholu, a niższym ryzykiem wykazywania przemocy. Osoby, które unikają spożywania alkoholu, wykazują tendencję do bardziej pokojowego i nieagresywnego zachowania. To sugeruje, że alkohol może być czynnikiem ryzyka prowadzącym do agresywnych zachowań. Promowanie zdrowego stylu życia bez alkoholu może mieć korzystny wpływ na redukcję przemocy. Wśród osób, które w ostatnim miesiącu stosowały zachowania przemocowe, codziennie po alkohol sięga 20% osób, raz w tygodniu robi to 66,67% osób, a kilka razy w roku 5,41%. Pokazuje to, iż częstotliwość kontaktu z alkoholem może mieć wpływ na stosowanie zachowań przemocowych.

W przypadku kobiet 3,7% z nich sięga po alkohol kilka razy w tygodniu. Różnica między płciami jest tutaj widoczna. Dane pokazują, iż ankietowani najczęściej sięgają po alkohole niskoprocentowe, tj. wino (54,22%), piwo lub cydr (38,55%) oraz whisky/koniak/drinki z mocnym alkoholem (21,69%).

Alkohol spożywają głównie w domu (60,24%) oraz w podczas spotkań zorganizowanych przez znajomych (49,4%). Do sięgania po alkohol w samotności przyznało się 57,83% ankietowanych, wśród nich 12,05% osób robi to zawsze lub praktycznie zawsze.

Zawsze lub prawie zawsze po alkohol w samotności sięga 25,0% mężczyzn. Często zdarza się to również głównie mężczyznom (12,5%). Kobiety w większości sięgają po alkohol w samotności rzadko (44,19%) oraz nigdy (55,81%). Korelacja wskazuje, iż po alkohol w samotności najczęściej sięgają mężczyźni. Płeć jest tutaj zmienną mającą wpływ na to zjawisko.

Blisko połowa ankietowanych, w sytuacji, gdy spożywa alkohol wypija jednorazowo bardzo małe dawki (42,17%), jednak 3,61% osób jednorazowo wypija duże dawki.

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż 7,23% badanych wykonywało swoje obowiązki znajdując się pod wpływem alkoholu, w tym 1,2% osób robi to bardzo często.

Ankietowani zasugerowali także obecność problemu kobiet w ciąży spożywających alkohol - 3,88% osób spotkało się z tym zjawiskiem. Wskazywano także, iż w Gminie Lubin może występować problem pijanych kierowców, 24,26% ankietowanych przyznało, że spotkali się z tym zjawiskiem, w tym 0,97% osób widuje je bardzo często.

Problem uzależnień od narkotyków i dopalaczy

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych w Gminie Lubin nie przybiera dużych rozmiarów. Wśród badanych 3,88% osób zażywało kiedykolwiek te substancje, a wśród nich 0,97% osób robi to kilka razy w miesiącu.

Do sięgania po środki psychoaktywne częściej przyznawali się mężczyźni (4,08%) niż kobiety (4,70%). Analizując częstotliwość zażywania tego typu substancji ze względu na płeć można dostrzec, iż kobiety sięgają po nie raz w roku lub mniej (3,7%). W przypadku mężczyzn - 2,04%

z nich zażywa je kilka razy w miesiącu oraz kolejne 2,04% mężczyzn sięgało po nie jednorazowo.

Osoby, które sięgają po substancje psychoaktywne robią to dla przyjemności lub z potrzeby relaksu (80,0%), z ciekawości (60,0%) oraz pod presją grupy (20,0%). Substancją, po którą ankietowani sięgają najczęściej są inne formy konopi (80,0%) oraz marihuana lub haszysz (60,00%).

Skala zjawiska przemocy wśród mieszkańców

28,16% ankietowanych zna kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w domu. Dodatkowo 12,62% ankietowanych uważa, że istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy. Wśród osób, które uważają, że istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy, 50,0% respondentów posiadało wykształcenie podstawowe, 12,2 - średnie lub pomaturalne, 8,33% zawodowe i 12,5% wykształcenie wyższe. Analiza pokazuje, iż osoby usprawiedliwiające stosowanie przemocy częściej posiadają wykształcenie podstawowe.

Ponadto 10,68% ankietowanych uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą. Wśród osób, które uważają, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą, 9,76% posiada wykształcenie średnie lub pomaturalne, a 8,33% wykształcenie zawodowe.

Przemocy doświadczyło kiedykolwiek 24,27% ankietowanych osób, w tym 31,48% kobiet oraz 16,33% mężczyzn. W okresie ostatnich 30 dni przemocy doznało 1,85% kobiet oraz 2,04% mężczyzn, natomiast w ostatnim roku 5,56% kobiet oraz 6,12% mężczyzn. Największa część respondentów (tj. 24,07% kobiet i 8,16% mężczyzn) doświadczyło różnych form przemocy więcej niż 12 miesięcy temu.

Analiza korelacyjna pokazuje, iż jest statystycznie istotna różnica pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn doświadczających przemocy. Płeć ma wpływ na to zjawisko.

Ankietowani, którzy doświadczali przemocy przyznawali, iż była to przemoc psychiczna (76,92%), rzadziej przemoc fizyczna (46,15%), przemoc ekonomiczna (34,62%) oraz zaniedbanie (19,23%) i przemoc seksualna (19,23%). Osobami stosującymi przemoc wobec respondentów były następujące osoby: „mąż/żona” - takiej odpowiedzi udzieliło 34,62% ankietowanych.

Zachowania przemocowe stosowało 16,5% ankietowanych mieszkańców, w tym 2,9% w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem. Do stosowania przemocy wobec innych osób przyznała się 16,67% kobiet oraz 16,33% mężczyzn. Wśród kobiet stosujących przemoc, 3,7% z nich zrobiło to w ciągu ostatnich 30 dni, kolejne 3,7% w ostatnich 12 miesiącach, a 9,26% więcej niż 12 miesięcy temu. Mężczyźni stosujący przemoc robili to w przeciągu ostatnich 30 dni (2,04%), w ostatnich 12 miesiącach (4,08%) oraz dłużej niż 12 miesięcy

temu (10,2%).

Większość osób stosujących przemoc nie była pod wpływem środków psychoaktywnych (83,33%). Co istotne, cyberprzemocy doświadczyło kiedykolwiek 32,04% ankietowanych.

Najczęściej było to: „wyłudzenie pieniędzy” (19,42 %), „wyzywanie/wulgaryzmy stosowane wobec mojej osoby” (12,62 %}, rzadziej natomiast: „włamania/kradzież kont” (9,71 %), „podszywanie się” (6,8 %), „ośmieszanie/poniżanie” (5,83 %), „szantażowanie” (5,83 %), „grożenie/straszenie” (3,88 %) oraz „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów” (2,91 %). Do stosowania cyberprzemocy przyznało się 15,0% ankietowanych, najczęściej stosowali oni wyzywanie (10,0%).

Skala zjawiska uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców

Większość ankietowanych mieszkańców nie wie, czym są uzależnienia behawioralne (51,46%).

Analizując problem uzależnień od komputera i Internetu, można zauważyć, iż zdecydowana większość osób codziennie korzysta z urządzeń typu komputer, telefon komórkowy, konsola itp. (67,96%). Jednak większość tych osób korzysta z tych urządzeń od 1 do 3 godzin dziennie (35,96%) oraz do 1 godziny dziennie (34,83%).

Ankietowani korzystają z Internetu głównie, aby oglądać bieżące wiadomości, poszerzać swoją wiedzę, hobby (57,5%), przeglądać social media (55,0%) oraz kontaktować się ze znajomymi (53,75%).

Wśród mieszkańców zaobserwowano, że tylko niewielki odsetek ankietowanych odczuwa przymus wykonywania różnych czynności. Niemniej jednak, w przypadku części badanych, stwierdzono występowanie przymusu związanego z konkretnymi czynnościami. Najczęściej wskazywanym przymusem było korzystanie z telefonu komórkowego (22,33%), korzystanie z komputera i Internetu (9,71%), zdrowe odżywianie się (8,74%), nadmierne myślenie o pracy (pracoholizm) (8,74%), robienie zakupów (zakupoholizm) (7,77%), dbanie o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne, restrykcyjną dietę i/lub stosowanie sterydów (4,85%), oglądanie pornografii (2,91%), granie w gry komputerowe/wideo (0,97%) oraz granie w lotto, zdraпки itp. (0,97%). Te wyniki wskazują na istotny problem związany z pracoholizmem, ortoreksją, uzależnieniem od telefonu komórkowego, nadmiernym korzystaniem z internetu oraz zakupoholizmem w Gminie Lubin.

Problem z wyżej wymienionymi uzależnieniami potwierdza fakt, iż znaczny odsetek respondentów przyznał, iż zna osoby uzależnione od: korzystania z telefonu komórkowego (35,92%), korzystania z komputera i Internetu (20,39%), grania w gry komputerowe/wideo (8,74%), nadmiernego myślenia o pracy - pracoholizm (7,77%), zdrowego odżywiania się (5,83%), robienia zakupów - zakupoholizm (5,83%), grania na automatach o niskich wygranych (5,83%), dbałości

o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne i/lub restrykcyjną dietę i/lub sterydy (5,83%), oglądania pornografii (4,85%), dokonywania zakładu bukmacherskiego (2,91%), korzystania z zabiegów medycyny estetycznej oraz operacji plastycznych (2,91%), kradzieży nawet drobnych przedmiotów o niskiej wartości (1,94%) oraz grania w lotto, zdrapki, itp. (0,97%).

W analizie ankietowanych mieszkańców zauważono, że niewielki odsetek osób (4,49%) uważa siebie za osoby zdecydowanie uzależnione od telefonu komórkowego. Dodatkowo, mężczyźni (5,26%) częściej niż kobiety (3,92%) identyfikują się jako osoby zdecydowanie uzależnione od tego urządzenia. W przypadku osób, które uważają, że można powiedzieć, że są uzależnione od telefonu komórkowego, 45,1% stanowią kobiety, podczas gdy 23,68% stanowią mężczyźni. Ciekawym wnioskiem jest fakt, że 47,06% kobiet i 68,42% mężczyzn stwierdziło, że mogłoby żyć bez telefonu komórkowego. Wskazuje to na różnice w postrzeganiu uzależnienia od telefonu komórkowego oraz na różnice w postawie wobec jego używania między płciami.

W Gminie Lubin nie obserwuje się wysokiego odsetka osób uzależnionych od hazardu. W ciągu ostatnich 12 miesięcy w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych w których wysyła się płatne smsy wiele razy brało udział 1,94% osób, na automatach, w salonach gier grało wiele razy 0,97% osób, a zakłady bukmacherskie wiele razy obstawiało 2,91% badanych.

Badania wśród uczniów

Problem uzależnień od alkoholu

Kiedykolwiek alkoholu próbowało 27,6% uczniów. Wśród wszystkich uczniów, którzy deklarowali, iż spożywali kiedykolwiek alkohol, 27,66% stanowiły dziewczynki, a 27,54% chłopcy. Różnica procentowa między płciami jest niewidoczna, w związku z tym można wysunąć wniosek, iż płeć nie ma wpływu na kontakt uczniów z alkoholem.

Do sięgania po alkohol przyznawali się głównie uczniowie, którzy oceniają siebie bardzo źle - 59,09% oraz osoby, które oceniają samych siebie bardzo dobrze - 23,29% i źle - 23,81%. W związku z tym można dostrzec, iż samoocena nie ma wpływu na kontakt uczniów z alkoholem.

Istnieje zależność między oceną relacji w rodzinie, a kontaktem uczniów z alkoholem. Uczniowie, którzy bardzo dobrze oceniają relacje w rodzinie, mają niższy odsetek kontaktu z alkoholem (24,11%). Natomiast w przypadku uczniów, którzy bardzo źle oceniają relacje w rodzinie, odsetek kontaktu z alkoholem wynosi 75,0%. Te wyniki sugerują, że jakość relacji rodzinnych ma wpływ na zachowania związane z piciem alkoholu u uczniów. Dobre relacje w rodzinie mogą pełnić ochronną rolę i zmniejszać ryzyko kontaktu z alkoholem, podczas gdy

złe relacje rodzinne mogą sprzyjać większej skłonności do sięgania po alkohol przez uczniów.

Inicjację alkoholową uczniowie (dziewczynki i chłopcy) zaczynają najczęściej w wieku 13-14 lat (32,47%). Natomiast pierwszy raz po alkohol sięgnęli przez pomyłkę (28,57%). Uczniowie najczęściej sięgają po wódkę (43,9%), rzadziej po piwo/cydr (39,02%). Najczęściej spożywają alkohol w domu (48,78%).

W ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem alkohol spożywało 25,97% uczniów, w tym 15,38% dziewczynek i 36,84% chłopców. Dodatkowo w tym czasie 20,0% uczniów upiło się alkoholem. Stanu mocnego upicia się alkoholem doświadczyło 16,67% dziewczynek oraz 21,43% chłopców. Pokazuje to, iż liczba dziewczynek, które upiły się alkoholem jest nieznacznie mniejsza od liczby chłopców. Płeć jest tutaj zmienną wpływającą na to zjawisko.

Istnieje grupa uczniów, która sięga po alkohol w samotności. Odsetek uczniów sięgających po alkohol w samotności wynosi 24,39%. Ponadto, 4,88% z tej grupy uczniów robi to zawsze lub prawie zawsze. Ten wynik wskazuje na istnienie pewnej grupy uczniów, którzy wykazują tendencję do spożywania alkoholu w samotności, a niektórzy z nich robią to regularnie. Taki wzorec zachowań może być związany z różnymi czynnikami, takimi jak potrzeba ucieczki, emocjonalne wsparcie lub eksperymentowanie. Jednakże, ważne jest, aby zwrócić uwagę na tę grupę uczniów podjąć odpowiednie działania, aby zapewnić im wsparcie i edukację w celu zmniejszenia potencjalnych szkód związanych z nadużywaniem alkoholu w samotności.

Do palenia papierosów przyznało się 21,15% uczniów, w tym 25,53% dziewczynek i 16,67% chłopców. Natomiast papierosy regularnie pali 2,51% uczniów. Do regularnego sięgania po papierosy przyznało się 2,9% chłopców oraz 2,13% dziewczynek. Pokazuje to, iż płeć jest zmienną, która ma niewielki wpływ na kontakt uczniów z papierosami.

Większość uczniów pierwszego papierosa wypaliło w wieku 13-14 lat (46,67%). Natomiast w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem zdecydowania większość respondentów wypaliła mniej niż jednego papierosa na tydzień (13,33%). Jednak więcej niż 20 papierosów dziennie paliło w tym czasie 1,67% uczniów. Natomiast 71,67% osób w ostatnim miesiącu nie sięgało po papierosy.

Natomiast po e-papierosy sięga 12,5% uczniów, w tym 3,63% z nich robi to codziennie. Po e-papierosy sięgało kiedykolwiek 15,63% dziewczynek oraz 9,17% chłopców, co pokazuje, iż to dziewczynki częściej niż chłopcy sięgają po e-papierosy. Do codziennego korzystania z e-papierosów przyznało się 4,69% dziewczynek i 2,5% chłopców. W przypadku regularnego korzystania z tej formy nikotyny również widać różnicę pomiędzy płciami.

Problem uzależnień od narkotyków lub dopalaczy

Do sięgania po substancje psychoaktywne przyznało się 1,79% uczniów. Analizując kontakt

uczniów z substancjami psychoaktywnymi w podziale na płeć można zauważyć, iż sięgnęła po nie podobna ilość dziewczynek (2,13%) co chłopców (1,45%). Płeć nie jest tutaj zmienną wpływającą na zainteresowanie uczniów substancjami psychoaktywnymi. Warto jednak zauważyć, iż grupa chłopców mająca kontakt z substancjami psychoaktywnymi była minimalnie mniejsza niż grupa dziewczynek.

Uczniowie, którzy zażywali substancje psychoaktywne sięgali głównie po marihuanę lub haszysz (60,00%).

Głównym powodem skłaniającym ich do sięgania po substancje psychoaktywne była ciekawość (60,0%). Uczniowie, którzy zażywali narkotyki lub dopalacze sięgali po nie głównie w ostatnim miesiącu (60,0%).

Analizując wiedzę uczniów dotyczącą szkodliwości substancji psychoaktywnych dla zdrowia, można dostrzec, iż największa część respondentów wskazała odpowiedź

„zdecydowanie tak” - wskazało ją 81,36% osób oraz odpowiedź „raczej tak” - wskazało ją 10,39%.

Skala zjawiska przemocy wśród uczniów

Przemocy doświadczyło 41,22% uczniów. Natomiast analizując doświadczanie przemocy ze względu na płeć można zauważyć, iż z zachowaniami przemocowymi spotkało się 32,62% dziewczynek oraz 50,0% chłopców. Co wskazuje, iż chłopcy częściej niż dziewczynki doświadczali przemocy.

Przemoc wobec uczniów stosowali głównie koledzy ze szkoły (50,17%), rzadziej znajomi/przyjaciele (39,13%). Uczniowie doświadczali głównie przemocy fizycznej (57,39%), rzadziej przemocy psychicznej (54,78%). Osoby stosujące wobec nich przemoc w większości nie były pod wpływem żadnych substancji (59,13%).

Natomiast przemoc wobec innych osób stosowało 27,6% uczniów. Zachowania przemocowe częściej stosowali chłopcy (34,78%) niż dziewczynki (20,57%). Różnica pomiędzy płciami jest tutaj istotna statystycznie, co wskazuje, iż płeć ma wpływ na częstotliwość stosowania przemocy.

Uczniowie stosowali przemoc głównie wobec kolegów ze szkoły (57,69%). Była to w większości przemoc fizyczna (71,83%), rzadziej przemoc psychiczna (38,46%). Istotny jest fakt, iż 48,03% badanych uważa, że w ich szkole występuje przemoc między uczniami. Występowanie przemocy w szkole potwierdziło: 40,82% uczniów klasy IV, 50,88% uczniów klasy V, 46,43% uczniów klasy VI, 53,33% uczniów klasy VII oraz 49,43% uczniów klasy VIII.

Cyberprzemocy doświadczyło 44,8% uczniów. Uczniowie, którzy doświadczyli kiedykolwiek cyberprzemocy wskazywali, iż było to: „wyzywanie/wulgaryzmy stosowane względem mojej

osoby" (31,9%), „ośmieszanie/poniżanie" (23,66%), „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików" (15,77%), „szantażowanie" (13,62%), „grożenie/straszenie" (13,26%), „włamania/kradzież kont" (13,26%), „wyłudzenie pieniędzy" (9,32%) oraz „podszywanie się" (8,6%).

Natomiast cyberprzemoc stosowało 23,3% uczniów. Uczniowie, którzy zadeklarowali, iż stosowali kiedykolwiek cyberprzemoc, dopuścili się następujących zachowań:

„wyzywanie/wulgaryzmy stosowane względem innej osoby" (16,85%), „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików" (8,96%), „ośmieszanie/poniżanie" (8,96%), „podszywanie się" (7,17%), „szantażowanie" (6,45%), „grożenie/straszenie" (5,73%), „włamania/kradzież kont" (5,38%) oraz „wyłudzenie pieniędzy" (3,94%).

Skala zjawiska uzależnień behawioralnych wśród uczniów

Zdecydowana większość uczniów (82,44%) codziennie korzysta z urządzeń elektronicznych typu tablet, komputer, telefon komórkowy.

Większość uczniów na korzystanie z Internetu przeznacza od 3 do 6 godzin dziennie (33,83%) oraz od 1 do 3 godzin (33,09%). Analizując ilość czasu poświęcanego każdego dnia na korzystanie z Internetu w podziale na płeć można zauważyć, iż nie ma istotnie statystycznej różnicy pomiędzy wzorami korzystania z Internetu wśród dziewczynek i chłopców. Największą różnicę widać w przypadku uczniów, którzy na tę aktywność poświęcają do godziny dziennie (10,07% uczennic i 5,38% uczniów).

Uczniowie korzystają z Internetu głównie, aby kontaktować się ze znajomymi (69,17%), słuchać muzyki (68,8%), korzystać z social mediów (61,65%) oraz oglądać filmy, seriale, kanały na Youtubie (60,9%).

Warto podkreślić, iż 21,05% uczniów deklaruje, że najbliższe mi osoby zarzucają mi, że zbyt dużo czasu spędzają w sieci, 15,04% uczniów późno chodzi spać, bo surfuje po Internecie oraz 17,29% uczniów kłamie, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera i Internetu.

Zdecydowana większość uczniów nie korzystała z gier hazardowych (86,47%). Osoby, którym się to zdarzało, najczęściej kupowały lub sprzedawały kryptowaluty (11,28%).

Za osoby uzależnione od telefonu komórkowego uważa się 8,55% uczniów, a 48,33% uważa, że można powiedzieć, iż są one uzależnione. Zdecydowanie uzależnione od telefonu komórkowego rzadziej są dziewczynki (7,19%) niż chłopcy (10,0%). Różnica tutaj jest niewielka. Można zauważyć, iż dziewczynki (52,52%) nieznacznie częściej niż chłopcy (43,85%) wskazują, iż mogą być uzależnione od telefonu komórkowego.

Uczniów zapytano także, czy obecnie stosują dietę lub robią coś innego, aby schudnąć. Udzielano następujących odpowiedzi: „nie ponieważ ważę tyle, ile trzeba” (46,95 %), rzadziej wskazywano odpowiedź „tak” (22,22 %), „nie, ale powinienem/powinnam schudnąć” (19,35 %) oraz „nie, ale powinienem/powinnam przytyć” (11,47 %). Chłopcy (50,72%) częściej niż dziewczynki (43,26%) uważają, że mają odpowiednią wagę. Potrzebę schudnięcia obserwuje się głównie u dziewczynek (23,4%), rzadziej u chłopców (15,22%), natomiast potrzebę zwiększenia masy ciała mają częściej chłopcy (15,94%) niż dziewczynki (7,09%).

Im lepsza samoocena, tym częściej uczniowie wskazują, iż nie stosują żadnych działań mających na celu zmianę sylwetki (60,72% uczniów oceniających siebie bardzo dobrze uważa, że waży tyle ile trzeba, a wśród osób oceniających siebie bardzo źle, 31,82% uczniów uważa, że waży tyle ile trzeba). Natomiast w sytuacji, gdy uczniowie oceniają siebie bardzo źle, częściej wskazują, iż podejmują albo powinni podjąć działania mające na celu zmianę masy ciała.

Istnieje zależność między samooceną a podejmowaniem działań mających na celu zmianę sylwetki. Uczniowie, którzy oceniają siebie bardzo dobrze, częściej wskazują, że ważą tyle, ile powinni, co może sugerować zadowolenie z własnej sylwetki. Z kolei uczniowie, którzy oceniają siebie bardzo źle, częściej wskazują, że podjęli lub powinni podjąć działania mające na celu zmianę masy ciała. To wskazuje na większą niezadowolenie z własnej sylwetki i większą skłonność do podjęcia działań mających na celu jej zmianę.

Samoocena ma wpływ na podejmowanie działań związanych z masą ciała. Uczniowie o negatywnej samoocenie są bardziej skłonni do podejmowania działań mających na celu zmianę masy ciała. Może to wynikać z niskiego poczucia własnej wartości związanej z wyglądem i potrzeby dostosowania się do społecznych standardów piękna.

Istotnym aspektem jest fakt, że większość uczniów oceniających siebie bardzo dobrze uważa, że waży tyle, ile trzeba. To sugeruje większe zaakceptowanie swojego ciała i brak potrzeby zmiany sylwetki. Natomiast w grupie uczniów oceniających siebie bardzo źle, mniejszy odsetek uważa, że waży tyle, ile powinien, co może wskazywać na większą presję społeczną i niezadowolenie z własnego wyglądu.

Problemy społeczne z perspektywy przedstawicieli instytucji pomocowych

Największym problemem w Gminie Lubin, zdaniem specjalistów, jest: „alkoholizm” - 87,5% osób, „przemoc w rodzinie” - 37,5% osób, „narkomania” - 25% osób,

„uzależnienia behawioralne (tj. uzależnienia od czynności, jak np. od gier hazardowych, telefonu/komputera/Internetu, jedzenia, pracy, zakupów)” - 25% osób, „nikotynizm” - 12,5% osób.

Zdaniem ankietowanych, głównymi powodami występujących problemów społecznych jest:

„bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych” - 62,5% osób,
„niezaradność życiowa” - 50% osób, „długotrwała lub ciężka choroba” - 50% osób,
„alkoholizm” - 50 % osób, „bezdomność” - 50% osób, „niepełnosprawność” - 37,5% osób,
„bezrobocie” -12,5% osób, „ubóstwo” - 12,5% osób, „narkomania” -12,5% osób,
„samotne wychowywanie dzieci” - 12,5% osób.

Zdaniem przedstawicieli służb pomocowych, grupą, która jest najczęściej narażona na występowanie problemów społecznych są nieletni (50,0%). Analizując problem uzależnień alkoholowych można wnioskować, iż jest on powszechny na terenie gminy. 100,0% ankietowanych wskazała, iż spotyka się z nim często.

Za główne konsekwencje spożywania alkoholu badani wskazali rozpad rodziny (100,0%), problem przemocy w rodzinie (75,0%) oraz popadanie w konflikty (50,0%).

Analizując problem uzależnień od narkotyków to zdaniem ankietowanych jest on widoczny w gminie (87,5%). Respondenci nie znają miejsc w gminie, w których można kupić narkotyki lub dopalacze (100,0%).

Zdecydowana większość przedstawicieli służb pomocowych uważa, że w gminie występuje problem uzależnień behawioralnych (62,5%). Najpopularniejszymi uzależnieniami behawioralnymi, z którymi spotkali się ankietowani jest:

„komputer/Internet” - wybrało ją 100 % spośród badanych. Rzadziej wskazywano na: zakupy (40,0%) oraz hazard (20,0%).

Dodatkowo ankietowani zwracają uwagę na fakt, iż uzależnienia behawioralne mają wysoki wpływ na dysfunkcję rodziny (80,0%).

Większość przedstawicieli służb pomocowych uważa, że na terenie gminy występuje problem przemocy w rodzinie (100,0%). Ich zdaniem najpopularniejszą formą przemocy, którą doznają mieszkańcy jest przemoc psychiczna (100,0%), rzadziej wskazywano na przemoc fizyczną (87,5%), zaniedbanie (62,5%) oraz przemoc ekonomiczną (62,5%).

Grupą najczęściej doznającą przemocy są kobiety (100,0%) oraz nieletni (62,5%). Rzadziej wskazywano na osoby starsze - 37,5%, osoby chore psychicznie -12,5 % oraz mężczyzn - 12,5%.

Natomiast przemoc najczęściej stosują osoby uzależnione (100,0% ankietowanych wskazało taką odpowiedź), a także osoby chore (37,5%).

3. Rekomendacje z Diagnozy

W świetle przedstawionych wyników badań rekomenduje się podejmowanie

oddziaływać we wskazanych niżej, obszarach:

Zapobieganie powstawaniu problemów uzależnień chemicznych i behawioralnych:

- Wyniki przeprowadzonej diagnozy pokazały, iż skala problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców i uczniów nie przybiera dużych rozmiarów. Warto jednak podejmować systematyczne działania profilaktyczne, aby zapobiegać wzrostowi uzależnień zarówno wśród młodszych jak i starszych ankietowanych. W związku z tym rekomenduje się realizację programów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, dotyczących uzależnień od substancji psychoaktywnych i zdrowego stylu życia.
- Zarówno młodszy jak i starsi ankietowani wskazywali, iż zdobycie alkoholu oraz substancji psychoaktywnych w gminie jest możliwe. 8,96% dorosłych mieszkańców uważa, że zdobycie narkotyków lub dopalaczy w gminie jest łatwe. Jeśli chodzi o dostępność alkoholu to 23,3% uczniów sądzi, iż zdobycie alkoholu w gminie jest łatwe. Z tego względu zaleca się zwiększenie wykrywalności i ograniczanie dostępu do substancji psychoaktywnych oraz alkoholu i wyrobów nikotynowych dla dzieci i młodzieży.
- Organizacje różnych form edukacji rodziców, dotyczących m.in. świadomego rodzicielstwa, porozumiewania się ze swoimi dziećmi i rozwiązywania problemów opiekuńczo - wychowawczych, wychowania bez przemocy. Dane pokazują, że kontakt uczniów z rodzicami oraz fakt, iż rodzice wiedzą w jaki sposób uczniowie spędzają czas, ma wpływ na ich kontakt z substancjami uzależniającymi.
- Promowanie i organizacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież, osoby dorosłe i całe rodziny. Zaleca się wykorzystywanie zainteresowań młodzieży i ich aktywności fizycznej do budowania alternatywnych, w stosunku do picia alkoholu i zażywania narkotyków, sposobów spędzania wolnego czasu i realizacji własnych zainteresowań. Działania te powinny mieć formę warsztatów i spotkań z ekspertami, ponieważ jest to najbardziej lubiana i skuteczna forma profilaktyki dla tej grupy.
- Zarówno młodszy jak i starsi ankietowani przyznawali, iż zarówno palenie papierosów, jak i sięganie po narkotyki i dopalacze może mieć zdecydowanie negatywny wpływ na zdrowie. Pokazuje to, iż respondenci mają świadomość negatywnego wpływu tych substancji na zdrowie. Rekomenduje się, realizowanie działań na rzecz promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, aby pokazać pozytywne przykłady działań mających korzystny wpływ na zdrowie.
- Wdrażanie działań ukierunkowanych na wzmacnianie systemu wartości dzieci

i młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie wśród dzieci i młodzieży przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych. Zaleca się wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów/tutorów, programów liderских i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia. Diagnoza pokazała, że utrzymywanie dobrych relacji z rodzicami oraz kompetentnymi i troskliwymi osobami dorosłymi (np. dziadkami, nauczycielami, mentorami) jest jednym z ważnych czynników chroniących i wspierających prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży.

- Popularyzowanie wiedzy nt. uzależnień chemicznych i behawioralnych poprzez organizowanie kampanii społecznych - zwłaszcza adresowanych do uczniów i ich rodziców.
- Wdrożenie procedur zwiększających bezpieczeństwo cyfrowe w szkołach ze względu na małą wiedzę uczniów w tym zakresie. Diagnoza pokazała, że 48,54% dorosłych mieszkańców oraz 22,22% uczniów nie wie czym są uzależnienia behawioralne. Dodatkowo 7,52% uczniów podałoby swoje dane osobom poznanym w Internecie, co pokazuje, iż te osoby nie mają świadomości konsekwencji wynikających z tego zachowania.
- **Szkoła**, oprócz technicznej umiejętności korzystania z Internetu, powinna uczyć racjonalnego z niego korzystania. Należy opracować odpowiednie szkolenia dla nauczycieli, którzy byłiby w stanie w sposób atrakcyjny przekazać zasady racjonalnego używania Internetu. Odpowiednie kursy adresowane do starszych użytkowników powinny być również dostępne w sieci.
- Granie w gry online jest bardzo popularną formą spędzania czasu wolnego wśród młodzieży. Zaleca się angażowanie uczniów w aktywności rozwijające umiejętności interpersonalne. Zastąpienie gier aktywnościami rozwijającymi umiejętności interpersonalne i jednocześnie zaspokajającymi podobne potrzeby motywacyjne ma duży potencjał profilaktyczny.
- Edukacja społeczna na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu, palenia papierosów, zażywania narkotyków i dopalaczy, w tym m.in. przez kobiety w ciąży i młodzież, a także zagrożeń związanych z nowymi technologiami i hazardem. Anketowani mieszkańcy potwierdzili, iż widują w gminie kobiety w ciąży spożywające alkohol (3,88%).
- Realizacja kampanii społecznych w zakresie przemocy w rodzinie, wychowania bez przemocy, relacji i komunikacji w rodzinach. 28,16% ankietowanych mieszkańców zna w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy w swoim domu.
- Zaleca się realizację treningów kompetencji psychospołecznych czyli naukę: radzenia sobie z emocjami i stresem; porozumiewania się i utrzymywania dobrych relacji interpersonalnych; podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów; twórczego

i krytycznego myślenia; samoświadomości i empatii. Badania pokazały, iż uczniowie uciekają w świat online, o czym świadczyć może fakt, iż 18,05% uczniów często zapomina o codziennych obowiązkach wskutek zbyt długiego przebywania w sieci. Trening powinien być realizowany wśród młodszych i starszych uczniów.

- Uczniowie korzystają z komputera i Internetu głównie, aby kontaktować się ze znajomymi (69,17%), słuchać muzyki (68,8%), korzystać z social mediów (61,65%). Sugerowanym działaniem jest umożliwienie młodzieży kontaktu ze znajomymi w formie bezpośredniej poprzez organizację alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Spotkania ze znajomymi pomogą zredukować stres i niepokoje.
- Zalecana jest aktywizacja dzieci oraz rodziców we wspólne spędzanie czasu wolnego, tak, by czas z dzieckiem nie był tylko obowiązkiem, ale też czasem własnego rozwoju i poznawania najbliższych osób.
- Działania informacyjne dotyczące podwyższenia świadomości dzieci i młodzieży na temat instytucji. Konieczne jest umieszczenie w szkołach, ośrodkach zdrowia i innych punktach centralnych gminy plakatów oraz ulotek i broszur edukujących w zakresie szkodliwości i skutków picia alkoholu oraz adresów miejsc, w których młodzi mogą szukać pomocy.
- Rekomenduje się zaplanowanie działań edukacyjnych zwiększających świadomość zdrowego odżywiania się i normalizowania sylwetki wśród dzieci i młodzieży. Według badania 22,22% uczniów stosuje obecnie dietę, aby schudnąć.
- 8,74% mieszkańców dotyczy problem uzależnienia od pracy. Konsekwencje wynikające z tego problemu, z jakimi borykają się dorosłe osoby to m.in.: problemy ze zdrowiem, problemy rodzinne lub problemy w pracy. Osoba uzależniona od pracy zazwyczaj nie widzi w swoim zachowaniu nic niepokojącego. Poleca się rozpowszechnianie na terenie gminy plakatów dotyczących higieny pracy oraz tego, jakie zagrożenia niesie za sobą przepracowanie.

Wczesne wykrywanie i interwencja w przypadkach bezpośredniego zagrożenia i wystąpienia problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz minimalizacja negatywnych skutków:

- Wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy, uzależnieniem od alkoholu lub narkotyków. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z problemem uzależnień oraz występowaniem przemocy w rodzinie na poziomie rodzinnym, jak

i społeczności lokalnej.

- Wczesna diagnoza środowisk rodzinnych pod kątem zagrożenia uzależnieniami i przemocą, obejmująca interdyscyplinarne działania służące rozpoznaniu problemu oraz zaplanowaniu adekwatnych działań zaradczych.
- Rozwój poradnictwa specjalistycznego, wsparcia socjalnego oraz pracy terapeutycznej z dziećmi, osobami dorosłymi i całymi rodzinami zagrożonymi i doświadczającymi uzależnień oraz przemocy w rodzinach.
- Wspieranie tworzenia i funkcjonowania grup wsparcia i samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych ich rodzin, a także dla rodzin doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz przemocy.
- Zapewnienie ogólnodostępnej pomocy terapeutycznej dla dzieci doświadczających przemocy.

**Wzmocnienie systemu instytucjonalnego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom:
organizacyjnego Gminy Lubin**

- Wzmocnienie współpracy interdyscyplinarnej i sprawny przepływ informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.
- Ustawiczne zwiększanie kompetencji pracowników służb społecznych m.in. w zakresie dostępnych form przeciwdziałania uzależnieniom, diagnozy uzależnień, diagnozy przemocy w rodzinie, aspektów prawnych tych problemów i sposobów ich rozwiązywania, mechanizmów współpracy międzyinstytucjonalnej.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi w zakresie przedsięwzięć służących m.in. zwiększaniu aktywności społecznej, tworzeniu oferty alternatywnych form spędzania wolnego czasu, aktywizacji marginalizowanych grup społecznych, integracji międzypokoleniowej itp.

Wdrożenie wskazanych wyżej rekomendacji może stanowić długi proces, ponieważ wymaga z jednej strony działań realizowanych na bieżąco, zapewniających stałe oddziaływanie profilaktyczne oraz wsparcie osobom zagrożonym i dotkniętym problemem uzależnień od substancji psychoaktywnych. Z drugiej strony natomiast należy rozważyć i podjąć działania długoterminowe, uwzględniające obecne i przyszłe uwarunkowania, służące wzmocnieniu zasobów instytucjonalnych gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz zapewnieniu, osobom tego potrzebującym, dostępu do specjalistycznej pomocy.

4. Ocena zdolności realizacji usług społecznych

Zgodnie z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej, Strategia zawiera również określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Należy zwrócić uwagę, że podmiotami ekonomii społecznej, zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy o ekonomii społecznej) są:

- 1) spółdzielnie socjalne,
- 2) warsztat terapii zajęciowej i zakład aktywności zawodowej,
- 3) centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej,
- 4) spółdzielnie pracy, w tym spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie niewidomych, oraz spółdzielnie produkcji rolnej,
- 5) organizacje pozarządowe⁴,
- 6) podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 lub 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - to znaczy:
 - osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego,
 - stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
 - spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

Z kolei usługi społeczne wymienione w ustawie o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oznaczają działania z następujących zakresów:

- 1) polityki prorodzinnej,
- 2) wspierania rodziny,
- 3) systemu pieczy zastępczej,
- 4) pomocy społecznej,
- 5) promocji i ochrony zdrowia,

4. Organizacje pozarządowe o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych

- 6) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 7) edukacji publicznej,
- 8) przeciwdziałaniu bezrobociu,
- 9) kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki,
- 11) pobudzania aktywności obywatelskiej,
- 12) mieszkalnictwa,
- 13) ochrony środowiska,
- 14) reintegracji zawodowej i społecznej.

Podmioty ekonomii społecznej, które zarejestrowane są na terenie gminy Lubin zostały wymienione w Załączniku nr 1 do niniejszej Strategii. Podmioty te wykonują usługi społeczne praktycznie we wszystkich obszarach, przede wszystkim jednak z zakresu: wspierania rodziny, pomocy społecznej, kultury, kultury fizycznej i turystyki, pobudzania aktywności obywatelskiej. Dotychczasowa ich działalność stanowi istotne wsparcie w realizacji wskazanych usług przez gminę Lubin. Wskazane podmioty są dobrze przygotowane do realizacji wymienionych usług społecznych, posiadają odpowiednie zasoby, przede wszystkim kadrowe oraz sprzętowe. W konsekwencji należy pozytywnie ocenić ich zdolność do dalszej realizacji wykonywanych zadań, stanowiących wymienione usługi społeczne.

VI. ANALIZA SWOT ORAZ DANE PROSPEKTYWNE

1. Analiza SWOT

Głównym narzędziem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Jest to metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz analizy jej wnętrza. Analiza SWOT oparta jest na prostym schemacie klasyfikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzielimy na:

1. wewnętrzne pozytywne - mocne strony (Strengths),
2. wewnętrzne negatywne - słabe strony (Weaknesses),
3. zewnętrzne pozytywne - szanse (Opportunities),
4. zewnętrzne negatywne - zagrożenia (Threats).

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - skuteczne monitorowanie rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi - odpowiednia jakość obsługi seniora - informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, realizacja usług opiekuńczych - realizacja programu Opieka 75+, - realizacja Korpusu Wsparcia Seniora – moduł I i II - współpraca służb na linii: pomoc społeczna, służba zdrowia - oferta gminy pozwalająca na kontynuowanie aktywności społecznej, edukacyjnej osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> - istniejące bariery architektoniczne ograniczające osobom starszym optymalne funkcjonowanie - brak na terenie gminy palcówki całodobowego pobytu – ZOL, DPS - brak na terenie gminy dziennego ośrodka wsparcia dla seniorów - brak wolontariatu - spadające zainteresowanie pracą w usługach - niewystarczający dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej, geriatrycznej
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości społeczeństwa nt. problemów osób starszych, - bieżąca analiza zjawisk społecznych wywołujących określone problemy seniorów - szerzenie idei deinstytucjonalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększająca się liczba osób starszych, wymagających opieki i wsparcia pomocy społecznej - wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności gminy - brak poczucia bezpieczeństwa seniora w skali makro, - nienadążanie z właściwą ofertą dla seniorów

<ul style="list-style-type: none"> - pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze w codziennym funkcjonowaniu - podejmowanie działań mających na celu stworzenie warunków osobom samotnym do utrzymywania aktywności społecznej, edukacyjnej, zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> - brak osób chętnych do sprawowania opieki nad osobami starszymi, - rozluźnienie więzi rodzinnych - występowanie przypadków osób starszych pozostawianych przez najbliższych bez opieki
BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - upowszechnianie wśród osób bezrobotnych informacji o wolnych miejscach pracy - ograniczenie zjawiska dziedziczenia biedy - diagnozowanie problemu bezdomności w gminie - dobry dostęp do internetu oraz bezpłatna komunikacja - realizacja programów pomocowych: prace społecznie użyteczne - współpraca z pracownikami PUP Lubin mająca na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych, - współpraca z instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz osób bezdomnych: schronisko dla osób bezdomnych - odpowiednia jakość obsługi osób bezrobotnych, bezdomnych, ubogich - tworzenie mapy pobytowej osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> - brak inwestycji tworzących nowe miejsca pracy - niewystarczające zaplecze zasobów mieszkaniowych w gminie - brak oferty pomocowej w postaci schronienia dla bezdomnych kobiet - brak jadłodajni

<ul style="list-style-type: none"> - ścisła współpraca z policją - obecność podmiotu ekonomii społecznej na lokalnym rynku 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości społeczności lokalnej na temat problemu bezrobocia, bezdomności - zmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych - organizacja targów pracy - dostęp do europejskich rynków pracy - opracowywanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym - możliwość tworzenia podmiotów ekonomii społecznej - możliwość pozyskiwania funduszy europejskich w konkursach dotyczących realizacji projektów 	<ul style="list-style-type: none"> - zatrudnienie w „szarej strefie” - niska aktywność własna osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy - wzrost liczby osób bezdomnych - niestabilna sytuacja ekonomiczna w kraju - stosunkowo niskie kryterium dochodowe dotyczące świadczeń pomocy społecznej
RODZINA, DZIECI ORAZ MŁODZIEŻ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - działanie Zespołu ds Asysty Rodzinnej w GOPS Lubin - analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> - brak kandydatów na rodziny wspierające - brak placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży

<ul style="list-style-type: none"> - zapewnianie wsparcia asystenta rodziny - realizacja ustawy „Za Życiem” - dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia - działalność świetlic socjoterapeutycznych - współpraca i wymiana doświadczeń przedstawicieli służb pomocowych: policja, oświata, sąd, służba zdrowia - organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży - dobrze wykwalifikowana kadra OPS - ścisła współpraca z PCPR, POPZ, PPP, - powstanie Programu Wspierania Rodziny na Lata 2023-2025 - podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczający dostęp do pomocy psychologicznej - brak organizacji pozarządowych zajmujących się problemami rodzin dysfunkcyjnych - brak odpowiednich warunków lokalowych OPS, - brak pokoju, w którym można byłoby przeprowadzać trudne rozmowy - rosnąca liczba rodzin dysfunkcyjnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - funkcjonowanie organizacji pozarządowych działających na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży - możliwość podnoszenia kompetencji rodzicielskich - rosnące zainteresowanie rodzin dotyczące poradnictwa specjalistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> - bogata oferta świadczeń dla rodzin, które generują bezradność, brak aktywności własnej - wzrost zagrożenia wśród dzieci i młodzieży dotkniętych skutkami uzależnień: internet, narkotyki, alkohol, - wzrost liczby dzieci i młodzieży z zaburzeniami zachowania i emocji - niskie kompetencje rodzicielskie

<ul style="list-style-type: none"> - sytuacja finansowa gminy, która pozwala na zaspokojenie potrzeb w zakresie edukacji związanej z zagrożeniami 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca oferta zajęć korekcyjnych dla rodziców z deficytem umiejętności opiekuńczo – wychowawczych
UZALEŻNIENIA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - ścisła współpraca z GKRPA oraz specjalistą psychoterapii uzależnień z Punktu Konsultacyjno- Diagnostycznego - diagnozowanie rodzin z problemami uzależnień - odpowiednia jakość obsługi osób z problemami uzależnień i ich rodzin, - działalność świetlic socjoterapeutycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - duży obszar terytorialny i wysoka populacja osób z problemami uzależnień - rutynowość działań i zbyt mała ilość działań innowacyjnych - swoboda w dostępności alkoholu
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości społeczności lokalnej w sprawie problemu uzależnień - utworzenie placówki pomocowej w obszarze profilaktyki i terapii - współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie uzależnień - realizacja w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych (przestępczość, narkotyki, alkohol itp) 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost zagrożenia wśród dzieci i młodzieży dotkniętych skutkami uzależnień: internet, narkotyki, alkohol, - nowe substancje uzależniające np. dopalacze - wzrost uzależnień niechemicznych: hazard, internet - brak skutków prawnych w sprawach niepodjęcia leczenia odwykowego

NIEPEŁNOSPRAWNI

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach przemocy - kadra o wysokich kompetencjach i kwalifikacjach - upowszechnianie informacji o ofertach pracy kierowanych do osób z niepełnosprawnościami, - świadczenie wsparcia w formie usług opiekuńczych, możliwość ubiegania się o pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych - współpraca z organizacjami pozarządowymi, - odpowiednia jakość obsługi osób z różnymi niepełnosprawnościami - monitorowanie ilości miejsc pracy przysługujących osobom z niepełnosprawnościami - upowszechnianie informacji o dofinansowaniach z PFRON tj. środki na zatrudnianie, zakupu sprzętu, wyjazdy rehabilitacyjne) 	<ul style="list-style-type: none"> - brak na terenie gminy infrastruktury sprzyjającej funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych: tworzenie warsztatów zajęciowych, miejsc pracy chronionej - spadek zainteresowania zatrudnieniem w zawodzie opiekuna osoby niepełnosprawnej
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - dostępność ofert pracy dla osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku, 	<ul style="list-style-type: none"> - niska świadomość społeczna w zakresie funkcjonowania osób niepełnosprawnych,

<ul style="list-style-type: none"> - nowe rozwiązanie systemowe we wspieraniu różnych grup osób z niepełnosprawnościami 	<ul style="list-style-type: none"> - przepisy prawa niedostosowane do rzeczywistych potrzeb osób niepełnosprawnych, np. proteza nogi, - ograniczona oferta pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ze stopniem niepełnosprawności
KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - wiedza i umiejętności pracowników nabyte poprzez edukację i szkolenia, - działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie kultury, sportu i rekreacji, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak wystarczającej oferty w zakresie wsparcia społecznego, szczególnie dla klientów pomocy społecznej, - brak wolontariatu,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszająca się liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, - podejmowanie przez mieszkańców inicjatyw lokalnych, - wzrost liczby osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - zróżnicowanie mieszkańców pod względem przynależności do środowiska lokalnego (zamieszkiwanie na terenie wsi nie wzbudza potrzeby integracji), traktowanie wsi jako tzw. Sypialni a nie miejsca do życia, - niewielkie zainteresowanie mieszkańców gminy działalnością w organizacjach pozarządowych, fundacjach

PRZEMOC DOMOWA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - realizacja procedury "Niebieskie Karty", - współpraca międzyinstytucjonalna w udzielaniu pomocy osobom/rodzinom dotkniętym przemocą domową, - wyspecjalizowana kadra ośrodka pomocy społecznej, - działania profilaktyczne i kampanie społeczne na temat przemocy, - oferta psychoterapeutyczna dla osób współzależnionych od sprawcy przy punkcie konsultacyjnym Gminy Lubin 	<ul style="list-style-type: none"> - brak zaangażowania istotnych instytucji w przeciwdziałanie przemocy, - niski poziom świadomości obywatelskiej w zakresie problemu przemocy domowej, - niska efektywność i skuteczność działań podejmowanych na rzecz osób doświadczających przemocy, - nieodpowiednie warunki lokalowe- brak bezpiecznego pokoju do prowadzenia trudnych rozmów, - cicha, społeczna akceptacja zachowań przemocowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - zmiana społeczna w zakresie reagowania na każdą formę przemocy, dzięki ciągłej, społecznej edukacji, - oferty szkoleń i doskonalenia zawodowego dla kadry w dziedzinie pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową, - utworzenie, na poziomie gminy, całodobowego ośrodka wsparcia świadczącego zintegrowaną pomoc na rzecz osób zagrożonych przemocą i doświadczających tej przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększony zakres obowiązków służb w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej wymagający zwiększenia zasobów kadrowych przy braku odpowiedniego finansowania, - niespójność i nieklarowność przepisów prawnych, - brak ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie, w tym całodobowego, - postępująca degradacja wartości rodzinnych.

2. Dane prospektywne (określenie podstaw wizji Strategii)

W przeprowadzonych ankietach reprezentanci społeczności lokalnej określili w sposób szczegółowy oczekiwania realizacyjne w zakresie poszczególnych obszarów.

POMOC SPOŁECZNA

(w tym pomoc osobom z niepełnosprawnościami, osobom starszym, przeciwdziałanie przemocy domowej)

- realizacja corocznego projektu Akademii Kompetencji Senioralnych Gminy Lubin,
- organizacja Spartakiady dla Seniorów (w Gorzycy) - wydarzenie integracyjne,
- utrzymanie współpracy z Radą Senioralną Gminy Lubin,
- uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy ubóstwa, przemocy domowej, starzenia się społeczeństwa, niepełnosprawności, trudnej sytuacji osób długotrwale chorych,
- propagowanie idei pomocy sąsiedzkiej oraz idei wolontariatu poprzez zachęcanie do nawiązywania kontaktów sąsiedzkich, współpracę pracowników socjalnych z lokalną społecznością, tworzenia sieci wsparcia,
- motywowanie do podnoszenia kompetencji zawodowych przez osoby bezrobotne, co może przyczynić się do zwiększenia szans na podjęcie przez nich zatrudnienia na otwartym rynku pracy, udzielanie wsparcia w poszukiwaniu ofert pracy, udzielanie informacji i wskazówek w tym zakresie,
- kierowanie osób bezrobotnych do wyspecjalizowanych instytucji zajmujących się tego typu problematyką,
- utrzymywanie na odpowiednim poziomie ofert spędzania wolnego czasu oraz rozwijania pasji zarówno przez dzieci, młodzież jak też osoby starsze, niepełnosprawne,
- znoszenie barier architektonicznych w obiektach gminy, bądź przez nią nadzorowanych/wspieranych,
- kontynuacja uczestnictwa w programach rządowych dających wsparcie osobom starszym oraz z niepełnosprawnościami.
- kontynuacja lokalnej polityki w kierunku dalszego stwarzania sprzyjających warunków dla inwestycji na terenie gminy,
- zapobiegania wykluczeniu cyfrowemu osób starszych, z niepełnosprawnościami, długotrwale chorych,
- zwiększenie udziału seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami i długotrwale chorych w życiu społecznym,

- aktywizacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami, długotrwale chorych,
- podniesienie jakości wszystkich usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym, długotrwale chorym poprzez profesjonalizację kadry pomocy społecznej,
- zwiększenie efektywności współpracy z organizacjami pozarządowymi.

PROFILAKTYKA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

- systematyczne działania prowadzące do zwiększenia świadomości osób dorosłych w przedmiocie uzależnień, konsekwencji uzależnień oraz często związanej z uzależnieniem przemocy domowej,
- działania profilaktyczne w szkołach - poszerzenie wiedzy uczniów w zakresie uzależnień i ich skutków, zwłaszcza w obszarze uzależnień behawioralnych,
- zapewnienie mieszkańcom Gminy dotkniętym problemem uzależnień dostępu do bezpłatnej pomocy psychologicznej oraz prawnej,
- rozwijanie działalności świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży,
- wspomaganie rozwoju grup wsparcia dla osób dotkniętych uzależnieniami,
- umocnienie współpracy z rodzicami, pedagogami w celu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy wśród dzieci i młodzieży,
- zwiększenie bezpieczeństwa na drogach poprzez edukację dzieci, częstsze kontrole trzeźwości kierowców np.
- kontynuacja działań profilaktycznych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- realizacja szkoleń dla osób sprzedających/podających napoje alkoholowe w zakresie zasad i warunków sprzedaży, a także postaw asertywnych,
- interdyscyplinarna współpraca instytucji i podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

EDUKACJA PUBLICZNA. KULTURA. SAMOORGANIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

- wspieranie Kół Gospodyń Wiejskich m.in. przy organizacji wydarzeń kulturalno - edukacyjnych,
- promowanie profilaktyki prozdrowotnej,
- edukacja dzieci i młodzieży w obszarze lokalnego patriotyzmu i idei wolontariatu,
- wspieranie oddolnych inicjatyw społecznych,
- współpraca z instytucjami artystycznymi w regionie,

- współpraca międzyinstytucjonalna (szkoły, stowarzyszenia, fundacje, parafie, NGO) w aspektach edukacyjnych i kulturalnych,
- propagowanie atrakcyjnych ofert spędzania wolnego czasu i rozwijania zainteresowań - organizacja warsztatów artystycznych,
- integrowanie społeczności lokalnej - organizacja wydarzeń,
- edukacja seniorów w obszarze bezpieczeństwa,
- tworzenie warunków do dostępu do kultury wysokiej dla mieszkańców Gminy,
- rozbudowa infrastruktury kulturalnej - w tym również udostępnianie istniejącego zaplecza lokalowego dla mieszkańców (np. świetlice).

VII. CELE GŁÓWNE STRATEGII, CELE SZCZEGÓŁOWE ICH REALIZACJA

1. Cele główne strategii.

W niniejszej Strategii wizję sformułowano w następujący sposób:

Lubin - gmina dążąca do zapewnienia bezpieczeństwa i wysokiego standardu życia mieszkańców, dostosowana do bieżących potrzeb społecznych.

Natomiast misja wyrażona została:

Lubin - gmina bezpieczna i otwarta dla mieszkańców, która:

- zapewnia profesjonalną pomoc społeczną, efektywnie rozwiązuje problemy społeczne oraz bytowe mieszkańców, wspiera osoby potrzebujące pomocy i sprzyja ich rozwojowi;
- prowadzi aktywną i efektywną politykę prozdrowotną, zwłaszcza dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami (a także ich opiekunów);
- umożliwia i sprzyja integracji społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem integracji międzypokoleniowej.

Wobec przedstawionej wizji, jak również mając na względzie przedstawioną Diagnozę, a także kontynuację części dotychczasowych działań, cel główny niniejszej Strategii należy sformułować w następujący sposób:

Lubin - Gmina bezpieczna, kreująca warunki do pełnego wspierania mieszkańców, poprzez realizację bieżących potrzeb społecznych.

Mając na względzie zasadność zapewnienia ciągłości działań oraz spójności prowadzonej polityki, zwłaszcza w obszarze społecznym, zdecydowano o podtrzymaniu dotychczas wytyczonych kierunków strategicznych (nieznacznie zmodyfikowanych), z uwzględnieniem bieżących zmian. W konsekwencji określono następujące Cele Strategiczne:

- I. Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych.
- II. Aktywizacja i integracja osób/grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem polityki senioralnej oraz osób z niepełnosprawnościami.
- III. Efektywna polityka prozdrowotna, zwłaszcza w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.

2. Cele operacyjne i ich realizacja

Cel Strategiczny nr I Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych	
Cele operacyjne	Kierunki działania:
1. Usprawnienie systemu zapobiegania kryzysom w rodzinie i wspierania rodzin	<ul style="list-style-type: none"> - Kontynuacja i doskonalenie programu przeciwdziałania przemocy domowej - Poszerzenie oferty poradnictwa specjalistycznego dla rodzin (prawne, psychologiczne, terapeutyczne) - Usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami Gminy zajmującymi się polityką społeczną - podniesienie poziomu komunikacji (np. poprzez utworzenie platformy wymiany danych) - Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług - Wsparcie specjalistyczne osób na co dzień zajmujących się pracą z rodzinami dotkniętymi przemocą (superwizja)
<p>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjne go:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie i wdrożenie kolejnych programów przeciwdziałania przemocy domowej - Liczba przeprowadzonych szkoleń/zajęć dla przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania <p>Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy - wskaźniki niemierzalne.</p>	
2. Wspieranie rodzin w funkcjach wychowawczych - rozszerzenie oferty placówek opiekuńczo wychowawczych oraz pomocowych	<ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie osób i rodzin w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych i problemu przemocy domowej - Rozwój systemu opieki nad dziećmi do lat 3 - Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową - realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych, grup

	<p>wsparcia, grup korekcyjno- edukacyjnych, poradnictwo dla osób doświadczających przemocy domowej</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie wsparcia specjalistycznego dla osób starszych
<p>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego go:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba przeprowadzonych szkoleń/zajęć w zakresie zwiększenia kompetencji wychowawczych - Zwiększenie oferty poradnictwa specjalistycznego - Liczba zawiązanych grup wsparcia dla rodzin (ew. ilość spotkań w ramach istniejących grup wsparcia) <p>Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy - wskaźniki niemierzalne.</p>	
<p>3. Zapobieganie i zwalczanie przemocy domowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Podnoszenie kompetencji rodzicielskich - Poszerzenie oferty poradnictwa rodzinnego i psychologicznego - Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej - Utworzenie Punktu Konsultacyjnego (szkolenia, rozwój kompetencji, zwiększenie pomocy psychologicznej i terapeutycznej) - Zintensyfikowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego - W razie potrzeby utworzenie mieszkań treningowych lub wspomaganych w gminie dla ofiar przemocy domowej lub zapewnienie im miejsc w ośrodkach wsparcia , a także kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych; - kontynuacja współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie - Rozpoznanie problemu przemocy wobec seniorów - szkolenia uświadamiające
<p>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba przeprowadzonych szkoleń/zajęć w zakresie zwiększenia kompetencji wychowawczych - Zwiększenie oferty poradnictwa specjalistycznego - Liczba mieszkań treningowych lub wspomaganych Geżeli zostaną otworzone, zgodnie z zapotrzebowaniem) - Liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego. 	

4. Wspieranie rodzin z dziećmi	<ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży - Współpraca z placówkami opiekuńczo wychowawczymi, w celu poszerzenia oferty zajęć dla dzieci i młodzieży - Praca socjalna i wsparcie finansowe rodzin - Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem
<p>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba/ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży - Liczba dzieci, którym zorganizowano wypoczynek (letni, zimowy) - Liczba zajęć doszkalcających dla dzieci (ew. ilość godzin zajęć) - Liczba świetlic/klubów młodzieżowych, placówek wsparcia dziennego - Liczba (oraz kwota) wypłaconego wsparcia finansowego dla rodzin 	
5. Wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	<ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie doskonalenia dla dzieci szczególnie z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - Opracowanie programu zajęć dodatkowych dla dzieci - Wdrażanie programów terapeutycznych i profilaktycznych służących rozwojowi rodziny - Rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie
<p>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba/ilość zajęć dla dzieci i młodzieży - Liczba świetlic/klubów młodzieżowych, placówek wsparcia dziennego <p>Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy - wskaźniki niemierzalne.</p>	
6. Edukacja środowisk zaangażowanych w pomoc i integrację społeczną	<ul style="list-style-type: none"> - Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się pomocą i integracją społeczną - Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną i dziećmi - Szybsza i skuteczniejsza interwencja w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych - Pozyskanie środków finansowych na realizację różnorodnych projektów

	<p>kulturalnych - w tym z zakresu edukacji kulturowej, organizacji imprez, zajęć dla różnych grup społecznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej - podkreślenie roli świadka w sygnalizowaniu sytuacji przemocowych
<p>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjne go:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba przeprowadzonych szkoleń/zajęć dla przedstawicieli instytucji zajmujących się pomocą i integracją społeczną oraz dla specjalistów do pracy z rodziną i dziećmi - Wielkość i rodzaj pozyskanych środków na realizację projektów - Liczba i rodzaj przeprowadzonych działań (np. kampanii) zwiększających świadomość społeczną w zakresie tematu przemocy domowej <p>Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy - wskaźniki niemierzalne.</p>	
<p>Czas realizacji - lata 2024-2030</p> <p>Finansowanie - budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m. in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej i inne programy, sponsorzy indywidualni, organizacje pozarządowe</p> <p>Realizatorzy - Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki oświatowe, kulturalne i sportowe, i inne.</p> <p>Partnerzy w realizacji - m in. placówki ochrony zdrowia, szkoły, organizacje pozarządowe, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, Policja, Prokuratura rejonowa, kuratorzy sądowi, Kościół, społeczność lokalna oraz pozostałe podmioty.</p>	

<p style="text-align: center;">Cel Strategiczny nr II</p> <p style="text-align: center;">Aktywizacja i integracja osób/grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem polityki senioralnej oraz osób z niepełnościami prawnymi.</p>	
Cele operacyjne	Kierunki działania:
<p>1. Aktywizacja osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Współpraca i współnedziałania instytucji wspierających osoby bezrobotne - Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych (szczególnie w obszarach kluczowych dla funkcjonowania Gminy, np.: opiekun/asystent, podstawowa opieka zdrowotna) - Minimalizowanie skutków długotrwałego bezrobocia - Organizacja spotkań motywacyjno edukacyjnych z lokalnymi przedsiębiorcami (w tym również prowadzącymi JOG) - Organizacja spotkań dla młodzieży - uświadamianie w kwestii wejścia na rynek pracy oraz aktywności zawodowej - Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej
<p>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba przeprowadzonych lub współfinansowanych szkoleń dla bezrobotnych - Wielkość i rodzaj przyznanej pomocy społecznej dla bezrobotnych <p>Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy - wskaźniki niemierzalne.</p>	
<p>2. Rozwój usług społecznych i aktywizacja dla osób z niepełnościami oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie imprez rekreacyjno integrujących dla mieszkańców - Organizacja zajęć i warsztatów dla osób z niepełnościami - Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych dla osób chorych i z niepełnościami - Aktywizacja zawodowa osób z niepełnościami - Upowszechnianie transportu indywidualnego typu door-to-door dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności

	<ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie dla opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnościami potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu - Rozwój usług opiekuńczych i asystenckich świadczonych w społeczności lokalnej w formach środowiskowych jako element deinstytucjonalizacji wsparcia wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami poprzez opiekę Asystentów Osób Niepełnosprawnych lub opiekę wychowawczą
<p>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego go:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba zorganizowanych imprez - Liczba zorganizowanych zajęć i warsztatów - Liczba zrealizowanych usług - Rodzaj (oraz wielkość) udzielonego wsparcia i pomocy opiekunom osób z niepełnosprawnościami <p>Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy - wskaźniki niemierzalne.</p>	
3. Rozwój usług społecznych i aktywizacja seniorów	<ul style="list-style-type: none"> - Likwidacja barier architektonicznych (w tym wsparcie tego rodzaju inicjatyw) - Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych dla seniorów - Szkolenie opiekunów osób starszych, chorych, niepełnosprawnych - Pomoc w organizowaniu sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych - Promowanie w środowisku seniorów form aktywnego spędzania czasu wolnego - kontynuacja dotychczasowych inicjatyw (spotkań, akademii, Rady Seniorów), jak również wspieranie nowych projektów - Dążenie do integracji międzypokoleniowej - Rozwój usług edukacyjnych adresowanych od osób starszych.
<p>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego go:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba i rodzaj prac/działań w ramach likwidacji barier architektonicznych - Liczba i rodzaj udzielonych świadczeń opiekuńczych i specjalistycznych - Liczba przeprowadzonych szkoleń 	

<ul style="list-style-type: none"> - Liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć/warsztatów/impres integracyjnych - Liczba i rodzaj udzielonych działań/usług o charakterze edukacyjnym <p>Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy - wskaźniki niemierzalne.</p>	
<p>4. Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (szczególnie w obszarze ubóstwa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kontynuacja programów dożywiania dzieci i młodzieży - Praca socjalna rodzinami dotkniętymi i zagrożonymi ubóstwem - Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego - Podjęcie działań integracyjnych wobec osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - Rozwijanie zindywidualizowanych form wsparcia, w tym asystentury oraz innych form usług społecznych, w tym praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne i inne.
<p>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjne go:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba (skala) udzielonej pomocy w ramach programu dożywiania dzieci i młodzieży - Liczba zorganizowanych (bądź wspartych finansowo) wyjazdów dla dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem - Rodzaj i skala form wsparcia zindywidualizowanego <p>Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy - wskaźniki niemierzalne.</p>	
<p>Czas realizacji - lata 2024-2030</p> <p>Finansowanie - budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m. in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej i inne programy, sponsorzy indywidualni, organizacje pozarządowe</p> <p>Realizatorzy - Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe i kulturalne, i inne.</p> <p>Partnerzy w realizacji - m in. placówki ochrony zdrowia, szkoły, organizacje pozarządowe, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ośrodki wsparcia, Policja, Kościół, społeczność lokalna, a także pozostałe podmioty</p>	

Cel Strategiczny nr III
Efektywna polityka prozdrowotna ,
zwłaszcza w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.

Cele operacyjne	Kierunki działania:
1. Promocja społeczeństwa obywatelskiego	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja imprez integracyjnych (integracja międzypokoleniowa, integracja osób zagrożonych wykluczeniem, itp.) - Poszerzenie oferty życia społeczno kulturalnego w gminie - promowanie i wspomaganie nowych inicjatyw - Promocja idei wolontariatu, jako wsparcie dla systemu pomocy społecznej - Pobudzanie oddolnych inicjatyw (samoorganizacja mieszkańców)
<p>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjne go:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń o charakterze integracyjnym - Rodzaj i ilość nowych form aktywizacji społeczno- kulturalnej <p>Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy - wskaźniki niemierzalne.</p>	
2. Rozwój inicjatyw i działań aktywizujących życie lokalnej społeczności	<ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie istniejących oraz nowopowstających organizacji społecznych i pozarządowych - Promowanie aktywności osób starszych i z niepełnosprawnościami - Pozyskiwanie lokalnych liderów działających na rzecz rozwoju lokalnej społeczności
<p>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjne go:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba (skala) udzielonego wsparcia dla organizacji społecznych i pozarządowych - Liczba/skala działań podjętych w ramach promocji seniorów i osób z niepełnosprawnościami (w tym również imprezy integracyjne) <p>Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy- wskaźniki niemierzalne.</p>	

3. Zminimalizowanie zjawisk problemów społecznych	<ul style="list-style-type: none"> - Rozszerzenie oferty poradnictwa specjalistycznego psychologicznego, prawnego, terapeutycznego - Podwyższenie świadomości rodziców i dzieci na temat skutków alkoholizmu i narkomanii - Kontynuacja kontroli w punktach sprzedaży alkoholu - Prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i dorosłych - Organizowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych i współuzależnionych - Zintensyfikowanie działań profilaktycznych i kontynuacja/wdrażanie programów profilaktycznych i kampanii społecznych
<p>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba i rodzaj oferowanych usług w ramach poradnictwa (specjalistycznego, psychologicznego, prawnego oraz terapeutycznego) - Liczba zorganizowanych szkoleń (bądź innych działań) dla rodziców i dzieci na temat szkodliwości alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych (inne działania - np. kampanie edukacyjne) - Liczba przeprowadzonych kontroli w punktach sprzedaży alkoholu - Liczba i rodzaj działań pomocowych w ramach zwiększania dostępności terapii i rehabilitacji dla osób uzależnionych/współuzależnionych <p>Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy -wskaźniki niemierzalne.</p>	
4. Upowszechnianie kultury zdrowego stylu życia	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i dorosłych - Promocja modelu zdrowego stylu życia - Organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych - Wdrażanie projektów i programów promujących zdrowy styl życia
<p>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć sportowych i/lub rekreacyjnych - Rodzaj kampanii promujących zdrowy tryb życia <p>Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo- sprawozdawczy -wskaźniki niemierzalne.</p>	

Czas realizacji - lata 2024-2030

Finansowanie - budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m. in.

fundusze strukturalne Unii Europejskiej i inne programy, sponsorzy indywidualni, organizacje pozarządowe

Realizatorzy - Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe i kulturalne

Partnerzy w realizacji - m in. placówki ochrony zdrowia, szkoły, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna, a także inne podmioty.

VIII. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Przewidywane efekty działań podjętych w ramach realizacji Strategii obejmują przede wszystkim:

- wzrost aktywności mieszkańców (zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej);
- wzrost aktywności instytucji pomocowych, powiązany z wzrostem zaufania do tychże instytucji;
- ograniczenie ogólnej skali problemów społecznych w Gminie Lubin.

Prognozowane zmiany gmina Lubin osiągnie poprzez współpracę wszystkich osób, stowarzyszeń oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej.

Szczegółową prognozę zmian zawiera poniższa tabela.

Problem społeczny	Prognoza zmian
Bezrobocie	<ul style="list-style-type: none">- spadek liczby osób bezrobotnych- aktywizacja osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym- zwiększenie szans osób bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia poprzez odpowiednie dostosowanie ich kwalifikacji do wymagań rynku pracy- wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie
Niepełnosprawność	<ul style="list-style-type: none">- poprawa jakości i dostępności podstawowej opieki zdrowotnej- powstawanie kolejnych organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych- powstawanie środowiskowych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych- podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych i psychologicznych w miejscach publicznych

	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zawodowe - zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
Uzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie liczby osób dotkniętych uzależnieniami - łagodzenie skutków społecznych i zawodowych alkoholizmu - rozwój sieci wspierającej osoby uzależnione i ich rodziny
Ubóstwo	<ul style="list-style-type: none"> - poprawę warunków życia mieszkańców - zapewnienie odpowiednich warunków bytowych osobom i rodzinom potrzebującym
Przemoc domowa	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie zjawiska przemocy domowej poprzez budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania (przemocy) - zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej dla rodzin dotkniętych przemocą - ochrona ofiar przemocy - prowadzenie specjalistycznych porad i terapii dla sprawców przemocy - rozwój społecznej świadomości na temat zjawiska przemocy domowej
Osoby starsze	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości i dostępności podstawowej opieki zdrowotnej - wzrost aktywności osób starszych poprzez zapewnienie im dostępu do rekreacji, kultury i wypoczynku, - powstawanie środowiskowych form opieki dla osób starszych.

IX. SYSTEM ZARZĄDZANIA I AKTUALIZACJI STRATEGU.

Istotnym wymogiem stawianym wszystkim dokumentom strategicznym jest wewnętrzny system zarządzania realizacją, określający organizację, zasady i sposoby wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji. Nie stworzenie tego systemu powoduje, że strategia staje się bardzo szybko dokumentem „martwym”.

PODMIOTY ZARZĄDZAJĄCE REALIZACJĄ STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zawiera cele i zadania, które stanowią wyzwanie dla społeczności lokalnej oraz gminnych instytucji publicznych

i niepublicznych działających w sferze polityki społecznej. W związku z tym wdrażanie Strategii wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami, a efektywność procesu będzie zależała w głównej mierze od podmiotów zarządzających realizacją:

- a) Wójt - wykonuje uchwały Rady Gminy i budżet przy pomocy Urzędu Gminy; odpowiedzialny za bieżące wdrażanie strategii;
- b) Rada Gminy- organ stanowiący; uchwała budżet; pełni nadzór nad realizacją strategii;
- c) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - jednostka pomocnicza, odpowiedzialna za nadzór nad prawidłową realizacją Strategii, jak również monitoring.

RAMY FINANSOWE STRATEGII

Głównym instrumentem finansowym służącym realizacji zadań gminy jest jej budżet, gwarantujący samodzielność finansową samorządu, uchwalany w formie uchwały budżetowej na dany rok budżetowy, stanowi roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów gminy. Możliwość realizacji zadań jest uwarunkowana w głównej mierze zakresem oraz charakterem dochodów budżetowych.

Polityka społeczna, zapobieganie ubożeniu społeczeństwa, przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz przedsięwzięcia w zakresie rozwiązywania problemów społecznych obejmują jedną z ważniejszych sfer działania społecznego. Wśród zadań publicznych gminy obszar ten zajmuje priorytetowe miejsce, co dotychczas gwarantowało możliwość pozyskania środków na realizację zadań z zakresu polityki i pomocy społecznej. Kierunki kształtowania polityki społecznej na najbliższe lata nie przewidują zasadniczych zmian w finansowaniu działań osłonowych o charakterze socjalnym, co pozwala mieć gwarancję częściowego ich finansowania z budżetu państwa.

Nie bez znaczenia, w całokształcie finansowania działań niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, może być udział funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych źródeł zewnętrznych.

Największy udział w realizacji działań strategicznych przypada jednak funduszom samorządu gminnego, wzmocnionym potencjałem sponsorów, przedsiębiorców i innych podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych. Środki finansowe niezbędne do wdrażania działań strategii mogą pochodzić ze środków na ustawową realizację zadań publicznych, statutową działalność instytucji i organizacji (np. organizacji pozarządowych) lub grantów pozyskanych na realizację konkretnych programów lub projektów.

Koszt realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubin na lata 2024-2030 został oszacowany w skali rocznej, odrębnie dla poszczególnych

celów strategii. Zakłada się, że wydatki na realizację celów strategicznych w 2024 roku będą oscylować w granicach określonych w poniższym zestawieniu:

Cel:	2024	2025-2027
CEL STRATEGICZNY I Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych	879 326 zł	Realizacja zadań wynikających z niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w latach 2025- 2030 będzie finansowana z budżetu gminy do wysokości środków finansowych zaplanowanych na ten cel w danym roku budżetowym.
CEL STRATEGICZNY II Aktywizacja i integracja osób/grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem polityki senioralnej oraz osób z niepełnosprawnościami	3 853 800 zł	
CEL STRATEGICZNY III Efektywna polityka prozdrowotna, zwłaszcza w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom	293 435 zł	

Wskazane wyżej ramy finansowe, stanowią oszacowanie kosztów realizacji niniejszej Strategii. Natomiast wszelkie zmiany w budżecie (uchwale budżetowej) niezbędnym do osiągnięcia celów niniejszej Strategii podlegają zatwierdzeniu przez Radę Gminy, w trybie przewidzianym dla uchwalania budżetu gminy.

INSTRUMENTY REALIZACJI STRATEGII

Wśród szeregu instrumentów służących realizacji Strategii, należy wymienić instrumenty finansowe, administracyjno-prawne, z zakresu promocji i marketingu, monitoringu, a także narzędzia służące aktualizacji strategii.

Wdrażając Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, gmina Lubin będzie musiała oprzeć się o dostępne programy pomocowe, a także prowadzić racjonalną współpracę finansową z organizacjami pozarządowymi, kościelnymi oraz sektorem przedsiębiorców. W tym sensie niezmiernie ważna będzie akcja informacyjno-promocyjna na temat Strategii i procesów integracji społecznej, wykorzystująca Internet (głównie BIP), prasę lokalną, a także promocję i reklamę bezpośrednią (na przykład zapraszanie do udziału w przedsięwzięciach samorządowych podmiotów mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zadań).

MONITORING I OCENA WDRAŻANIA STRATEGII

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, a także jego ocenę i zmianę (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Niniejsza Strategia, po jej uchwaleniu przez Radę Gminy, zostanie opublikowana i udostępniona na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Lubin oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Głównym Koordynatorem i Realizatorem niniejszej Strategii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, reprezentowany przez Dyrektora GOPS. Dyrektor GOPS może wskazać Koordynatorów Wspierających, jako osoby/podmioty wspierające realizację poszczególnych Celów (bądź Kierunków działania) niniejszej Strategii. Osoby te, jeżeli nie podlegają służbowo Kierownikowi GOPS, są przydzielane/delegowane do wskazanych zadań na polecenie Wójta (na wniosek Dyrektora GOPS).

Podstawowymi realizatorami Strategii, poza GOPS, są:

- Urząd Gminy;
- Zespół Interdyscyplinarny np. Przeciwdziałania Przemocy Domowej;

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Pedagodzy szkolni;
- Szkoły i przedszkola;

Ponadto, partnerami współrealizującymi Strategię mogą być np.: organizacje pozarządowe realizujące zadania spójne z celami strategii, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnie Zdrowia Psychicznego, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowy Urząd Pracy.

Stosownie do zapisów Strategii, w miarę potrzeby aktualizuje się istniejące lub proponuje kolejne programy lub projekty z zakresu pomocy społecznej, przedkładając stosowne propozycje Radzie Gminy. Istniejące i przyszłe programy pomocy społecznej oraz zawarte w nich projekty realizuje się z uwzględnieniem wizji i misji oraz celów (kierunków działania) ustalonych w niniejszej Strategii.

Do 31 marca każdego roku na ręce Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Koordynatorzy Wspierający składają sprawozdanie za poprzedni rok z realizowanych zadań, z uwzględnieniem właściwych programów i projektów pomocy społecznej i oceną stopnia osiągnięcia celów nakreślonych w strategii. Całościowy raport Kierownik GOPS przedkłada Wójtowi do końca czerwca każdego roku za rok poprzedzający.

Monitoring powyższy posłuży do ewaluacji zapisów Strategii. W przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych należy podjąć działania aktualizujące obowiązującą Strategię.

ZAŁĄCZNIK NR 1 - WYKAZ PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ

- Ludowy Klub Sportowy „Victoria” Niemstów;
- Ludowy Klub Sportowy „Iskra” Księginice;
- Ludowy Klub Sportowy „Unia” Miłoradzice;
- Klub Sportowy „Unia” Szklary Górne;
- Klub Sportowy „Kłopotów-Osiek” Kłopotów;
- Ludowy Klub Sportowy „Huzar” Raszków;
- Ludowy Związek Sportowego Koła Sportowego w Raszówce;
- Uczniowski Klub Sportowy „Zielony Skoczek” Ustronie;
- Stowarzyszenie Zagłębie Lubin „Future”;
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy LUKS „Ziemia Lubuska”;
- Stowarzyszenie Sportowego Klubu Sportowego „Fortuna” Obores;
- Stowarzyszenie LGD „Wrzosowa Kraina”;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Czerńcu;
- OSP Czarniec;
- OSP Gorzyca;
- OSP Krzeczyn Wielki;
- OSP Księginice;
- OSP Niemstów;
- OSP Raszków;
- OSP Raszków;
- OSP Szklary Górne;
- OSP Zimna Woda;
- Stowarzyszenie Nasz Niemstów;
- Stowarzyszenie Wsi Bukowna;
- Stowarzyszenie Nasz Wiercień;